

Uppföljning av rörlighetsdirektivets genomförande

REGERINGSKANSLIET

Justitiedepartementet

SOU och Ds kan köpas från Fritzes kundtjänst. För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Fritzes Offentliga Publikationer på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Beställningsadress:
Fritzes kundtjänst
106 47 Stockholm
Orderfax: 08-598 191 91
Ordertel: 08-598 191 90
E-post: order.fritzes@nj.se
Internet: www.fritzes.se

Svara på remiss – hur och varför. Statsrådsberedningen (SB PM 2003:2, reviderad 2009-05-02)

– En liten broschyr som underlättar arbetet för den som ska svara på remiss.
Broschyren är gratis och kan laddas ner eller beställas på
<http://www.regeringen.se/>

Tryckt av Elanders Sverige AB
Stockholm 2012

ISBN 978-91-38-23867-7
ISSN 0284-6012

Innehåll

Sammanfattning.....	5
1 Författningsförslag	7
1.1 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716).....	7
1.2 Förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395).....	19
1.3 Förslag till förordning om ändring i utlänningsförordningen (2006:97).....	21
1.4 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1997:1275) om anställningsstöd	33
1.5 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2001:720) om behandling av personuppgifter i verksamhet enligt utlännings- och medborgarskapslagstiftningen	35
1.6 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2006:1481) om stöd för nystartsjobb.....	37
2 Ärendet.....	39
3 Rörlighetsdirektivet och dess genomförande i svensk rätt.....	41

4	Överväganden och förslag	43
4.1	Familjemedlemmar till svenska medborgare som har utnyttjat sin rätt till fri rörlighet	43
4.2	Andra familjemedlemmar enligt artikel 3.2 a	47
4.3	Skyndsam handläggning av viseringsärenden	51
4.4	Uppehållsrätt för familjemedlemmar till studerande	53
4.5	Uppehållsrätt vid skenförhållanden	55
4.6	Permanent uppehållsrätt till vissa familjemedlemmar	57
4.7	Registrering av EES-medborgare m.m.	60
4.8	Handläggningstid för ansökan om upphävande av återreseförbud	64
4.9	Rätten att överklaga beslut	66
4.10	Utformning av beslut	69
4.11	Muntlig förhandling i migrationsdomstol	70
5	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	75
6	Ekonomiska konsekvenser	77
7	Författningskommentar	81
7.1	Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)	81
7.2	Förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395)	90
	Bilaga – Rörlighetsdirektivet	93

Sammanfattning

I promemorian presenteras förslag till författningsändringar med anledning av en uppföljning av vissa delar av rörlighetsdirektivets genomförande i svensk rätt.

Det föreslås att reglerna i utlänningslagen och utlänningsförordningen som gäller för familjemedlemmar till EES-medborgare även ska gälla för familjemedlemmar till svenska medborgare som har utnyttjat sin rätt till fri rörlighet enligt rörlighetsdirektivet. I promemorian föreslås också att definitionen av familjemedlem till EES-medborgare i utlänningslagen ska utvidgas så att den även omfattar bl.a. vissa familjemedlemmar som i det land från vilket han eller hon har kommit är beroende av EES-medborgaren för sin försörjning. Det föreslås dessutom att den begränsning som för närvarande gäller beträffande kretsen av familjemedlemmar till studerande som har uppehållsrätt ska tas bort.

I syfte att förhindra missbruk av reglerna om uppehållsrätt föreslås att det i utlänningslagen ska tas in en bestämmelse som anger att uppehållsrätt inte föreligger om ett äktenskap ingåtts, ett samboförhållande inletts eller en utlänning adopterats uteslutande i syfte att ge utlänningen uppehållsrätt.

I promemorian föreslås vidare bl.a. att det särskilda registreringsförfarandet för EES-medborgare ska tas bort och att Migrationsverkets beslut som rör uppehållsrätt ska kunna överklagas.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2013.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om utlänningslagen (2005:716) dels att 1 kap. 3 b §, 3 a kap. 2, 4, 10, 11, 13 och 14 §§, 7 kap. 9 §, 13 kap. 10 §, 14 kap. 5 a §, 16 kap. 5 § samt rubriken närmast före 3 a kap. 10 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 1 kap. 4 b §, 3 a kap. 12 a § och 14 kap. 5 b §, samt närmast före 1 kap. 4 b § och 14 kap. 5 b § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 b §²

Med EES-stat avses i denna lag en stat som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Med EES-medborgare avses en utlänning som är en utlänning som är

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, 30.4.2004, s. 77, Celex 32004L0038).

² Senaste lydelse 2006:219.

medborgare i en EES-stat.

medborgare i en EES-stat. När det gäller familjeanknytning avses dock även vissa svenska medborgare i enlighet med vad som närmare framgår av 3 a kap. 2 §.

Rörlighetsdirektivet

4 b §

Med rörlighetsdirektivet avses i denna lag Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG³.

3 a kap.

2 §⁴

Med familjemedlem till EES-medborgare avses i denna lag en utlänning som följer med eller i Sverige ansluter sig

Med familjemedlem till EES-medborgare avses i denna lag en utlänning som följer med eller i Sverige ansluter sig

³ EUT L 158, 30.4.2004, s. 77 (Celex 32004L0038).

⁴ Senaste lydelse 2006:219.

till en EES-medborgare och som är

- make eller sambo till EES-medborgaren,

- släkting i rakt nedstigande led till EES-medborgaren eller till hans eller hennes make eller sambo, om släktingen är beroende av någon av dem för sin försörjning eller är under 21 år, *eller*

- släkting i rakt uppstigande led till EES-medborgaren eller till hans eller hennes make eller sambo, om släktingen är beroende av någon av dem för sin försörjning.

till en EES-medborgare och som är

1. make eller sambo till EES-medborgaren,

2. släkting i rakt nedstigande led till EES-medborgaren eller till hans eller hennes make eller sambo, om släktingen är beroende av någon av dem för sin försörjning eller är under 21 år,

3. släkting i rakt uppstigande led till EES-medborgaren eller till hans eller hennes make eller sambo, om släktingen är beroende av någon av dem för sin försörjning, *eller*

4. *annan familjemedlem, om familjemedlemmen i det land från vilket han eller hon har kommit är beroende av EES-medborgaren för sin försörjning eller ingår i EES-medborgarens hushåll eller om det av allvarliga hälsoskäl absolut krävs att EES-medborgaren personligen tar hand om familjemedlemmen.*

Med familjemedlem till EES-medborgare avses i denna lag även en utlänning med sådan familjeanknytning som anges i första stycket till en svensk medborgare som återvänder till Sverige efter att ha utnyttjat sin rätt till fri

rörlighet enligt rörlighetsdirektivet och som utlänningen har följt med eller anslutit sig till när den svenska medborgaren utnyttjat sin rätt till fri rörlighet.

4 §⁵

En familjemedlem till en sådan EES-medborgare som anges i 3 § 1-2 och 4 har uppehållsrätt. När det gäller familjemedlemmar till en sådan EES-medborgare som har uppehållsrätt enligt 3 § 3 skall dock endast EES-medborgarens make eller sambo samt deras barn under 21 år om de är beroende av någon av dem för sin försörjning, ha uppehållsrätt.

En sådan familjemedlem till en EES-medborgare som avses i 2 § första stycket har uppehållsrätt om EES-medborgaren har uppehållsrätt enligt 3 §.

En sådan familjemedlem till en EES-medborgare som avses i 2 § andra stycket har uppehållsrätt.

Uppehållsrätt föreligger inte om ett äktenskap ingåtts, ett samboförhållande inletts eller en utlänning adopterats uteslutande i syfte att ge utlänningen uppehållsrätt.

⁵ Senaste lydelse 2006:219.

Registreringsskyldighet m.m. Uppehållskort m.m.

10 §⁶

En EES-medborgare som har uppehållsrätt och som avser att stanna i Sverige under längre tid än tre månader skall registrera sig hos Migrationsverket.

En EES-medborgares familjemedlem som inte själv är EES-medborgare och som har uppehållsrätt *skall* ansöka om uppehållskort hos Migrationsverket senast tre månader efter det att han eller hon kom till Sverige.

Det som sägs i första och andra styckena gäller inte för medborgare i Danmark, Finland, Island och Norge. Det gäller inte heller för en utlänning som har ett giltigt uppehållstillstånd eller som inom tre månader från ankomsten till Sverige har ansökt om ett sådant tillstånd. Det som sägs i första stycket skall inte heller gälla EES-medborgare som är arbetssökande.

En EES-medborgares familjemedlem som inte själv är EES-medborgare och som har uppehållsrätt *ska* ansöka om uppehållskort hos Migrationsverket senast tre månader efter det att han eller hon kom till Sverige. *Detta gäller dock inte för en utlänning som har ett giltigt uppehållstillstånd eller som inom tre månader från ankomsten till Sverige har ansökt om ett sådant tillstånd.*

11 §⁷

Om det kan antas att en

Om det kan antas att en

⁶ Senaste lydelse 2006:219.

⁷ Senaste lydelse 2006:219.

EES-medborgare eller hans eller hennes familjemedlem är skyldig att registrera sig eller att ansöka om uppehållskort enligt 10 §, får Migrationsverket förelägga honom eller henne att fullgöra denna skyldighet. Migrationsverket får även förelägga EES-medborgaren eller familjemedlemmen att lämna in sådana uppgifter som är nödvändiga för att registrering och utfärdande av uppehållskort skall kunna ske.

EES-medborgares familjemedlem är skyldig att ansöka om uppehållskort enligt 10 §, får Migrationsverket förelägga honom eller henne att fullgöra denna skyldighet. Migrationsverket får även förelägga familjemedlemmen att lämna in sådana handlingar som är nödvändiga för att utfärdande av uppehållskort ska kunna ske.

12 a §

Migrationsverket ska utfärda

1. uppehållskort till en EES-medborgares familjemedlem som inte själv är EES-medborgare, om han eller hon har ansökt om sådant kort och har uppehållsrätt,

2. intyg om permanent uppehållsrätt till en EES-medborgare som har ansökt om sådant intyg och som har permanent uppehållsrätt, och

3. permanent uppehållskort till en sådan utlänning som avses i 1, om han eller hon har ansökt om sådant kort och har permanent uppehållsrätt.

13 §⁸

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från de krav som uppställs i 3–6 §§.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från de krav som uppställs i 3–7 §§.

14 §⁹

Regeringen får meddela föreskrifter om vilka *uppgifter* som *skall* lämnas vid *registrering och* ansökan om uppehållskort.

Regeringen får meddela föreskrifter om vilka *handlingar* som *ska* lämnas vid ansökan om uppehållskort.

7 kap.

9 §¹⁰

Regeringen får meddela föreskrifter om att uppehållstillstånd får återkallas i andra fall än som anges i detta kapitel för de utlänningar som omfattas av *avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller* avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer.

Regeringen får meddela föreskrifter om att uppehållstillstånd får återkallas i andra fall än som anges i detta kapitel för de utlänningar som omfattas av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer.

Regeringen får meddela föreskrifter om att uppehållstillstånd får återkallas i andra fall än som anges i detta kapitel för tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatta i en annan EU-stat.

⁸ Senaste lydelse 2006:219.

⁹ Senaste lydelse 2006:219.

¹⁰ Senaste lydelse 2006:219.

13 kap.**10 §¹¹**

Ett beslut ska vara skriftligt och innehålla de skäl som ligger till grund för beslutet om det avser

– *uppehållsrätt*,

- resedokument,
- uppehållstillstånd,
- statusförklaring,
- tredjelandsmedborgares ställning som varaktigt bosatt i Sverige,
- avvisning eller utvisning,
- återreseförbud,
- förlängning eller upphävande av tidsfrist för frivillig avresa,
- förvar eller uppsikt, eller
- kroppsvisitation.

Vid beslut i fråga om nationell visering eller arbets-tillstånd får skälen som ligger till grund för beslutet utelämnas. En utlänning har dock alltid rätt till motivering av ett beslut i fråga om nationell visering, om beslutet går utlänningen emot och utlänningen omfattas *av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES)* eller av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer, utan att vara medborgare i en EES-stat eller i Schweiz.

Vid beslut i fråga om nationell visering eller arbets-tillstånd får skälen som ligger till grund för beslutet utelämnas. En utlänning har dock alltid rätt till motivering av ett beslut i fråga om nationell visering, om beslutet går utlänningen emot och utlänningen är en *familje-medlem till en EES-medborgare* eller omfattas av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer, utan att vara *EES-medborgare* eller medborgare i Schweiz.

¹¹ Senaste lydelse 2012:129.

14 kap.**5 a §¹²**

En myndighets beslut om avslag på ansökan om Schengenvisering eller om upphävande eller återkallelse av Schengenvisering, får överklagas till en migrationsdomstol.

En myndighets beslut om avslag på ansökan om nationell visering eller återkallelse av nationell visering för en utlänning som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer, utan att vara medborgare i en EES-stat eller i Schweiz, får överklagas till en migrationsdomstol.

En myndighets beslut om avslag på ansökan om nationell visering eller återkallelse av nationell visering för en utlänning som är en familjemedlem till en EES-medborgare eller omfattas av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer, utan att vara EES-medborgare eller medborgare i Schweiz, får överklagas till en migrationsdomstol.

Uppehållsrätt***5 b §***

Migrationsverkets beslut som rör uppehållsrätt får överklagas till en migrationsdomstol.

¹² Senaste lydelse 2011:705.

16 kap.**5 §**

Förfarandet är skriftligt.

I handläggningen får ingå muntlig förhandling beträffande viss fråga, när det kan antas vara till fördel för utredningen eller främja ett snabbt avgörande av målet.

I migrationsdomstol *skall* muntlig förhandling hållas, om en utlänning som för talan i målet begär det samt förhandlingen inte är obehövlig och inte heller särskilda skäl talar mot det.

I migrationsdomstol *ska* muntlig förhandling hållas, om en utlänning som för talan i målet begär det samt förhandlingen inte är obehövlig och inte heller särskilda skäl talar mot det.

Muntlig förhandling skall vidare hållas i migrationsdomstol i mål som rör utvisning eller vägran att förnya ett uppehållstillstånd för en utlänning som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer. Även i mål som rör avvisning eller där ansökan om uppehållstillstånd har avslagits skall muntlig förhandling hållas i migrationsdomstol, om det begärs av en utlänning som omfattas av avtalen och som ansökt om uppehållstillstånd. I dessa fall behöver dock muntlig förhandling inte hållas, om detta

skulle strida mot den nationella säkerhetens intresse.

Om en utlänning som har kallats vid vite att inställa sig personligen till en förhandling uteblir, får rätten förordna att han eller hon *skall* hämtas till rätten antingen omedelbart eller till en senare dag.

Om en utlänning som har kallats vid vite att inställa sig personligen till en förhandling uteblir, får rätten förordna att han eller hon *ska* hämtas till rätten antingen omedelbart eller till en senare dag.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2013.

1.2 Förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395)

Härigenom föreskrivs¹³ att 1 kap. 4 § studiestödslagen (1999:1395) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 §¹⁴

Utländska medborgare ska, när det gäller rätt till studiestöd enligt denna lag, jämföras med svenska medborgare om de på grund av anställning eller etablering som egenföretagare här i landet kan härleda rättigheter i fråga om sociala förmåner från

1. EU-rätten,
2. avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), eller
3. avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan, och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer.

Första stycket gäller även familjemedlemmar som avses i 3 a kap. 2 § utlänningslagen (2005:716) till sådana utländska medborgare.

Första stycket gäller även familjemedlemmar som avses i 3 a kap. 2 § *första stycket* utlänningslagen (2005:716) till sådana utländska medborgare.

Detsamma gäller sådana familjemedlemmar till svenska medborgare som avses i 3 a kap. 2 § andra stycket utlänningslagen om den svenska

¹³ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, 30.4.2004, s. 77, Celex 32004L0038).

¹⁴ Senaste lydelse 2010:441.

*medborgaren är anställd eller
egenföretagare här i landet.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter i anslutning till bestämmelserna i denna paragraf.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2013.

1.3 Förslag till förordning om ändring i utlänningsförordningen (2006:97)

Härigenom föreskrivs¹⁵ i fråga om utlänningsförordningen (2006:97)

dels att 3 a kap. 8, 8 a och 11 §§ ska upphöra att gälla,

dels att nuvarande 8 kap. 10 c–10 f §§ ska betecknas 8 kap. 10 d–10 g §§,

dels att 1 kap. 4 §, 3 a kap. 6, 7–7 b och 9 §§, 4 kap. 16 a–18 §§ samt 7 kap. 15 a § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fyra nya paragrafer, 1 kap. 6 §, 3 kap. 11 §, 3 a kap. 6 a § och 8 kap. 10 c §, samt närmast före 3 kap. 11 § och 8 kap. 10 c § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 §¹⁶

Med EES-stat avses i denna förordning en stat som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Med EES-medborgare avses en utlänning som är medborgare i en EES-stat.

Med EES-medborgare avses en utlänning som är medborgare i en EES-stat. När det gäller familjeanknytning avses dock även sådana svenska medborgare som anges i 3 a kap.

2 § andra stycket utlänningslagen (2005:716), såvida inte annat framgår av denna

¹⁵ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, 30.4.2004, s. 77, Celex 32004L0038).

¹⁶ Senaste lydelse 2006:262.

förordning.

6 §

Med rörlighetsdirektivet avses i denna förordning Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG¹⁷.

3 kap.

Skyndsam handläggning

11 §¹⁸

En ansökan om visering från en sådan familjemedlem till en EES-medborgare som avses i 3 a kap. 2 § utlänningslagen (2005:716) ska handläggas skyndsamt.

¹⁷ EUT L 158, 30.4.2004, s. 77 (Celex 32004L0038).

¹⁸ Tidigare 11 § upphävd genom 2011:706.

3 a kap.**6 §¹⁹**

Om en EES-medborgare har permanent uppehållsrätt enligt 5 §, *skall* även hans eller hennes familjemedlem enligt 3 a kap. 2 § utlänningslagen (2005:716) ha permanent uppehållsrätt.

Om EES-medborgaren avlider medan han eller hon fortfarande är verksam som arbetstagare eller egen företagare men innan han eller hon har permanent uppehållsrätt *skall* familjemedlemmen som har vistats tillsammans med arbetstagaren eller den egna företagaren ha permanent uppehållsrätt, om

1. arbetstagaren eller den egna företagaren vid sin död har vistats i Sverige i mer än två på varandra följande år, eller

2. hans eller hennes död var följden av en arbetsskada.

Om en EES-medborgare har permanent uppehållsrätt enligt 5 §, *ska* även hans eller hennes familjemedlem enligt 3 a kap. 2 § *första stycket* utlänningslagen (2005:716) ha permanent uppehållsrätt.

Om EES-medborgaren avlider medan han eller hon fortfarande är verksam som arbetstagare eller egen företagare men innan han eller hon har permanent uppehållsrätt *ska* familjemedlemmen som har vistats tillsammans med arbetstagaren eller den egna företagaren ha permanent uppehållsrätt, om

1. arbetstagaren eller den egna företagaren vid sin död har vistats i Sverige i mer än två på varandra följande år, eller

2. hans eller hennes död var följden av en arbetsskada.

6 a §

En sådan familjemedlem som avses i 2 § första stycket och som uppfyller villkoren i den bestämmelsen har, utöver vad som följer av 6 § andra stycket,

¹⁹ Senaste lydelse 2006:262.

permanent uppehållsrätt efter laglig vistelse i Sverige utan avbrott under minst fem år. Även en sådan familjemedlem som avses i 4 § första stycket och som uppfyller villkoren i den bestämmelsen har permanent uppehållsrätt efter laglig vistelse i Sverige utan avbrott under minst fem år.

7 §²⁰

Migrationsverket utfärdar

1. registreringsbevis till en medborgare i en EES-stat med uppehållsrätt,

2. intyg om inlämnad ansökan om uppehållskort till en utlänning som har ansökt om sådant kort,

3. uppehållskort till annan utlänning än som avses i 1 och som har uppehållsrätt,

4. intyg om permanent uppehållsrätt till en medborgare i en EES-stat som har ansökt om ett sådant intyg och som har permanent uppehållsrätt, och

5. permanent uppehållskort till annan utlänning än som avses i 4 och som har permanent uppehållsrätt.

Registreringsbevis och intyg om inlämnad ansökan om

Migrationsverket utfärdar intyg om inlämnad ansökan om uppehållskort till en utlänning som har ansökt om sådant kort.

Intyg om inlämnad ansökan om uppehållskort *ska* utfärdas

²⁰ Senaste lydelse 2006:262.

uppehållskort *skall* utfärdas omedelbart. Upphållskort och permanent uppehållskort *skall* utfärdas senast sex månader efter ansökan om sådant kort. Intyg om permanent uppehållsrätt *skall* utfärdas snarast möjligt.

omedelbart. Upphållskort och permanent uppehållskort *enligt 3 a kap. 12 a § utlänningslagen (2005:716) ska* utfärdas senast sex månader efter ansökan om sådant kort. Intyg om permanent uppehållsrätt *enligt 3 a kap. 12 a § utlänningslagen ska* utfärdas snarast möjligt.

7 a §²¹

Ett uppehållskort enligt 7 § första stycket 3 *skall* gälla i fem år från dagen för utfärdandet eller under den beräknade vistelsetiden för den *unionsmedborgare* från vilken uppehållsrätten härleds om denna inte överstiger fem år.

Ett uppehållskort enligt 3 a kap. 12 a § 1 *utlänningslagen (2005:716) ska* gälla i fem år från dagen för utfärdandet eller under den beräknade vistelsetiden för den *person* från vilken uppehållsrätten härleds om denna inte överstiger fem år.

Vistas innehavare av ett sådant uppehållskort som avses i första stycket utanför Sverige längre tid än sex månader per år, förlorar uppehållskortet sin giltighet.

Giltigheten påverkas dock inte av att innehavaren vistas utanför Sverige längre tid om

- vistelsen inte överstiger tolv månader i följd och orsakas av graviditet och förlossning, allvarlig sjukdom, studier, yrkesutbildning, utstationering på grund av arbete eller andra särskilda skäl, eller
- vistelsen är orsakad av obligatorisk militärtjänstgöring.

7 b §²²

En ansökan om permanent

En ansökan om permanent

²¹ Senaste lydelse 2007:147.

²² Senaste lydelse 2007:147.

uppehållskort *skall* lämnas in till Migrationsverket innan giltigheten av ett uppehållskort enligt 7 § första stycket 3 löper ut.

Migrationsverket *skall* förnya ett permanent uppehållskort utan särskild ansökan vart tionde år.

Ett permanent uppehållskort förlorar sin giltighet om innehavaren vistas utanför Sverige under två på varandra följande år.

uppehållskort *ska* lämnas in till Migrationsverket innan giltigheten av ett uppehållskort enligt 3 a kap. 12 a § 1 utlänningslagen (2005:716) löper ut.

Migrationsverket *ska* förnya ett permanent uppehållskort utan särskild ansökan vart tionde år.

9 §²³

I samband med utfärdande av uppehållskort får Migrationsverket kräva att sökanden visar upp ett giltigt pass, handlingar som styrker familjeanknytningen till EES-medborgaren, *registreringsbevis eller andra* handlingar som styrker att den EES-medborgare från vilken uppehållsrätten härleds har uppehållsrätt i Sverige *samt*, i den mån detta är en förutsättning för sökandens uppehållsrätt, handlingar som styrker att *han eller hon* är beroende av EES-medborgaren eller hans eller hennes make eller sambo för sin försörjning.

I samband med utfärdande av uppehållskort får Migrationsverket kräva att sökanden visar upp

1. ett giltigt pass,
2. handlingar som styrker familjeanknytningen till EES-medborgaren,
3. handlingar som styrker att den EES-medborgare från vilken uppehållsrätten härleds har uppehållsrätt i Sverige *eller är en svensk medborgare som återvänder till Sverige efter att ha utnyttjat sin rätt till fri rörlighet enligt rörlighetsdirektivet*,
4. *vid sådan familjeanknytning som anges i 3 a kap.*

²³ Senaste lydelse 2006:262.

2 § första stycket 2 och 3 utlänningslagen (2005:716), handlingar som styrker att sökanden är beroende av EES-medborgaren eller hans eller hennes make eller sambo för sin försörjning, i den mån detta är en förutsättning för sökandens uppehållsrätt, och

5. vid sådan familjeanknytning som anges i 3 a kap. 2 § första stycket 4 utlänningslagen, handlingar som utfärdats av en behörig myndighet i ursprungslandet eller i det land från vilket sökanden anländer som styrker att sökanden är beroende av EES-medborgaren för sin försörjning eller ingår i EES-medborgarens hushåll, eller handlingar som styrker att allvarliga hälsoskäl föreligger som absolut kräver att EES-medborgaren ger sökanden personlig omvårdnad.

I samband med utfärdande av uppehållskort till en sådan familjemedlem till en EES-medborgare som avses i 3 a kap. 2 § andra stycket utlänningslagen får Migrationsverket även kräva att sökanden visar upp handlingar som styrker att sökanden har följt med eller anslutit sig till den svenska medborgaren när den svenska

medborgaren utnyttjat sin rätt till fri rörlighet enligt rörlighetsdirektivet.

4 kap.

16 a §²⁴

En utlänning som på ett sätt som avses i 3 a kap. 2 § utlänningslagen (2005:716) är familjemedlem till en tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat *skall* beviljas uppehållstillstånd under förutsättning att den tredjelandsmedborgare som utlänningen har anknytning till uppfyller något av villkoren i 9 § första stycket. Upphållstillstånd *skall* beviljas i samma omfattning som för den tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat som utlänningen har anknytning till.

En utlänning som på ett sätt som avses i 3 a kap. 2 § *första stycket* utlänningslagen (2005:716) är familjemedlem till en tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat *ska* beviljas uppehållstillstånd under förutsättning att den tredjelandsmedborgare som utlänningen har anknytning till uppfyller något av villkoren i 9 § första stycket. Upphållstillstånd *ska* beviljas i samma omfattning som för den tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat som utlänningen har anknytning till.

17 §²⁵

En ansökan om uppehållstillstånd *skall* kunna bifallas, om ansökan görs av en EES-medborgare, en medborgare i Schweiz eller en

En ansökan om uppehållstillstånd *ska* kunna bifallas, om ansökan görs av en EES-medborgare, en medborgare i Schweiz eller en

²⁴ Senaste lydelse 2006:262.

²⁵ Senaste lydelse 2006:262.

tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat, även om han eller hon befinner sig i Sverige eller om ansökan prövas när han eller hon befinner sig i Sverige.

Detsamma gäller för ansökan som görs av en sådan *medlem av en utlännings familj* som avses i 3 a kap. 2 § utlänningslagen (2005:716) eller av en utlänning som på ett sätt som avses i 3 a kap. 2 § utlänningslagen är familjemedlem till en schweizisk medborgare eller en tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat.

Vad som sägs i första stycket tillämpas även på en ansökan om uppehållstillstånd enligt 7 §. En sådan ansökan kan för utlänningens räkning göras av dennes arbetsgivare, som *skall* intyga de förhållanden som ligger till grund för ansökan.

tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat, även om han eller hon befinner sig i Sverige eller om ansökan prövas när han eller hon befinner sig i Sverige.

Detsamma gäller för ansökan som görs av en sådan *familjemedlem till en EES-medborgare* som avses i 3 a kap. 2 § utlänningslagen (2005:716) eller av en utlänning som på ett sätt som avses i 3 a kap. 2 § *första stycket* utlänningslagen är familjemedlem till en schweizisk medborgare eller en tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat.

Vad som sägs i första stycket tillämpas även på en ansökan om uppehållstillstånd enligt 7 §. En sådan ansökan kan för utlänningens räkning göras av dennes arbetsgivare, som *ska* intyga de förhållanden som ligger till grund för ansökan.

18 §²⁶

Upphållstillstånd får återkallas för en sådan utlänning som avses i 9 § första stycket och som grundar sin rätt till vistelse här på avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess

²⁶ Senaste lydelse 2007:929.

medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer, om utlänningen inte försörjer sig eller annars saknar egna medel för sitt uppehålle här. Detsamma gäller tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och som beviljats uppehållstillstånd här. Detta gäller utöver vad som föreskrivs i 7 kap. 1-6 §§ utlänningslagen (2005:716).

Uppehållstillstånd för en utlänning som på ett sätt som avses i 3 a kap. 2 § utlänningslagen är familjemedlem till en medborgare i Schweiz eller en tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat får återkallas, om anknytningen till medborgaren i Schweiz eller till tredjelandsmedborgaren bryts och familjemedlemmen inte har rätt att stanna i Sverige på någon annan grund.

Arbetstagare som avses i 9 § första stycket 1 ska inte få sitt uppehållstillstånd återkallat enbart därför att han eller hon antingen inte längre är anställd på grund av att han eller hon är tillfälligt oförmögen att arbeta på grund av sjukdom eller olycksfall, eller han eller hon är ofrivilligt arbetslös och detta bekräftas av Arbetsförmedlingen.

Uppehållstillstånd för en utlänning som på ett sätt som avses i 3 a kap. 2 § *första stycket* utlänningslagen är familjemedlem till en medborgare i Schweiz eller en tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat får återkallas, om anknytningen till medborgaren i Schweiz eller till tredjelandsmedborgaren bryts och familjemedlemmen inte har rätt att stanna i Sverige på någon annan grund.

7 kap.

15 a §²⁷

Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten har rätt att hos Migrationsverket ta del av följande uppgifter om enskilda:

²⁷ Senaste lydelse 2010:607.

1. namn, personnummer och i förekommande fall samordningsnummer,

2. bevis om uppehållstillstånd eller uppehållsrätt,

3. dag för beslut om uppehållstillstånd, utfärdande av *registreringsbevis* eller uppehållskort samt uppgift om varje period för vilken uppehållstillstånd har beviljats eller *registreringsbevis* eller uppehållskort har utfärdats,

4. inresedatum,

5. datum för ansökan om uppehållstillstånd, *registrering* eller *ansökan om* uppehållskort,

6. särskilt bevis enligt 5 kap. 4 § tredje stycket,

7. att uppehållstillstånd har beviljats den enskilde som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som annan skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a § utlänningslagen (2005:716) eller motsvarande äldre bestämmelser, och

8. att statusförklaring har beviljats enligt 4 kap. 3 c § utlänningslagen eller motsvarande äldre bestämmelser.

Om det finns skäl för det ska Migrationsverket på eget initiativ lämna uppgifter som avses i första stycket till Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten.

8 kap.

Handläggning av vissa ansökningar om upphävande av återreseförbud

10 c §

Migrationsverket ska ta ställning till en ansökan om

upphävande av ett återreseförbud enligt utlänningslagen (2005:716) från en EES-medborgare eller en sådan familjemedlem till en EES-medborgare som avses i 3 a kap. 2 § utlänningslagen inom sex månader från det att ansökan lämnades in.

Denna förordning träder i kraft den xx 2013.

1.4 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1997:1275) om anställningsstöd

Härigenom föreskrivs att 5 c § förordningen (1997:1275) om anställningsstöd ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 c §²⁸

En anställning med särskilt anställningsstöd i form av instegsjobb får anvisas en person som har fyllt 20 år, är arbetslös och anmäld hos den offentliga arbetsförmedlingen och inom de senaste 36 månaderna har beviljats

1. uppehållstillstånd enligt	2. uppehållskort i egenskap
– 5 kap. 1, 2, 3, 3 a, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716) eller motsvarande äldre bestämmelser,	av familjemedlem till en EES-medborgare efter ansökan
– 12 kap. 18 § utlänningslagen, eller	enligt 3 a kap. 10 § <i>andra</i>
– 21 eller 22 kap. utlänningslagen, eller	enligt 3 a kap. 10 § samma lag.
2. uppehållskort i egenskap	2. uppehållskort i egenskap
av familjemedlem till en EES-medborgare efter ansökan	av familjemedlem till en EES-medborgare efter ansökan
enligt 3 a kap. 10 § <i>andra</i>	enligt 3 a kap. 10 § samma lag.
<i>stycket</i> samma lag.	

Vid tillämpning av första stycket ska det bortses från tid som personen varit förhindrad att arbeta på grund av vård av eget barn som inte fyllt två år eller, om barnet är adopterat, i två år efter barnets ankomst till familjen.

Denna förordning träder i kraft den xx 2013.

²⁸ Senaste lydelse 2012:563.

1.5 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2001:720) om behandling av personuppgifter i verksamhet enligt utlännings- och medborgarskapslagstiftningen

Härigenom föreskrivs att 6 a § förordningen (2001:720) om behandling av personuppgifter i verksamhet enligt utlännings- och medborgarskapslagstiftningen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 a §²⁹

Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten får ha direktåtkomst till uppgifter i Migrationsverkets verksamhetsregister. Direktåtkomsten ska begränsas till uppgifter som behövs inom Försäkringskassans och Pensionsmyndighetens verksamhet som underlag för att bedöma eller fastställa förmån, ersättning eller annat stöd åt en enskild eller som behövs i ett ärende om motsvarande stöd. Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten får ha direktåtkomst först sedan Migrationsverket har försäkrat sig om att handläggare hos Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten bara kan ta del av uppgifter om personer som är aktuella i ärenden eller verksamhet som avser registrering av enskilda hos Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten.

Direktåtkomsten får endast avse uppgift om

1. namn, personnummer och i förekommande fall samordningsnummer,	
2. bevis om uppehållstillstånd eller uppehållsrätt,	
3. dag för beslut om uppehållstillstånd, utfärdande av registreringsbevis eller uppehållskort samt uppgift om varje period för vilken uppehålls-	3. dag för beslut om uppehållstillstånd, utfärdande av uppehållskort samt uppgift om varje period för vilken uppehållstillstånd har beviljats eller

²⁹ Senaste lydelse 2010:608.

tillstånd har beviljats eller uppehållskort har utfärdats,
registreringsbevis eller uppe-
hållskort har utfärdats,

4. inresedatum,

5. datum för ansökan om uppehållstillstånd, *registrering* uppehållstillstånd eller uppe-
eller *ansökan om* uppehålls- hållskort,
kort,

6. särskilt bevis enligt 5 kap. 4 § tredje stycket
utlänningsförordningen (2006:97),

7. att uppehållstillstånd har beviljats den enskilde som
flykting enligt 4 kap. 1 § eller annan skyddsbehövande enligt
4 kap. 2 eller 2 a § utlänningslagen (2005:716) eller motsvarande
äldre bestämmelser, och

8. att statusförklaring har beviljats enligt 4 kap. 3 c §
utlänningslagen eller motsvarande äldre bestämmelser.

Denna förordning träder i kraft den xx 2013.

1.6 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2006:1481) om stöd för nystartsjobb

Härigenom föreskrivs att 3 b § förordningen (2006:1481) om stöd för nystartsjobb ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 b §³⁰

Stöd lämnas till en arbetsgivare för anställning av en person som vid årets ingång fyllt 20 år, vid beslutstillfället är arbetslös och anmäld som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen och inom de senaste tre åren har beviljats

1. uppehållstillstånd enligt

– 5 kap. 1, 2, 3, 3 a, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716) eller motsvarande äldre bestämmelser,

– 12 kap. 18 § utlänningslagen, eller

– 21 eller 22 kap. utlänningslagen, eller

2. uppehållskort i egenskap av familjemedlem till en EES-medborgare efter ansökan enligt 3 a kap. 10 § *andra stycket* samma lag.

2. uppehållskort i egenskap av familjemedlem till en EES-medborgare efter ansökan enligt 3 a kap. 10 § samma lag.

Denna förordning träder i kraft den xx 2013.

³⁰ Senaste lydelse 2012:564.

2 Ärendet

Europaparlamentet och Europeiska unionens råd antog den 29 april 2004 direktiv 2004/38/EG om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG¹ (rörlighetsdirektivet). Direktivet finns som *bilaga* till denna promemoria. Rörlighetsdirektivet genomfördes i svensk rätt genom författningsändringar som trädde i kraft den 30 april 2006.

I en skrivelse som kom in till Justitiedepartementet den 11 juni 2007 redovisade Migrationsverket ett uppdrag som regeringen lämnat i regleringsbrevet för 2007. Uppdraget avsåg frågan om det vid tillämpningen av rörlighetsdirektivet finns några kvarstående administrativa problem eller hinder för inflyttande unionsmedborgare. I skrivelsen, Tillämpningen av EG-direktiv 2004/38 (rörlighetsdirektivet), lämnade Migrationsverket förslag till vissa författningsändringar (Ju2007/5661/L7).

Det svenska genomförandet av rörlighetsdirektivet har på ett antal punkter ifrågasatts av Europeiska kommissionen (kommissionens ärenden 2007/4081 och 2011/2060, Justitiedepartementets ärenden Ju2010/985/L7, Ju2011/4275/L7

¹ EUT L 158, 30.4.2004, s. 77 (Celex 32004L0038), rättade versioner i EUT L 229, 29.6.2004, s. 35 (Celex 32004L0038R[01]), EUT L 197, 28.7.2005, s. 34 (Celex 32004L0038R[02]) och EUT L 204, 4.8.2007, s. 28 (Celex 32004L0038R[03]).

och Ju2011/7039/L7, Utrikesdepartementets ärende UF2012/39819/RS).

Mot bakgrund av bl.a. Migrationsverkets skrivelse och kommissionens synpunkter har en uppföljning gjorts av vissa delar av rörlighetsdirektivets genomförande i svensk rätt. I denna promemoria lämnas förslag till författningsändringar med anledning av den uppföljningen.

3 Rörlighetsdirektivet och dess genomförande i svensk rätt

Rörlighetsdirektivet antogs av Europaparlamentet och rådet den 29 april 2004. Unionsmedborgares rätt till inresa och vistelse i andra medlemsstater reglerades dessförinnan i ett komplicerat och svåröverskådligt regelverk bestående av ett flertal rättsakter. Ett av rörlighetsdirektivets syften var att uppnå större tydlighet genom att i en rättsakt samla merparten av reglerna rörande rätten för unionsmedborgare att resa in, vistas och stanna kvar i en annan medlemsstat. Rörlighetsdirektivet reglerar denna rätt för alla unionsmedborgare, oavsett om de utövar en ekonomisk verksamhet eller inte. Grundprincipen är att unionsmedborgarna ska kunna röra sig fritt mellan medlemsstaterna på ungefär samma sätt som när medlemsstaternas medborgare förflyttar sig och byter bostad eller arbetsplats i de egna länderna.

Unionsmedborgares rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier följer även av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (bl.a. artikel 21).

Rörlighetsdirektivet innehåller i huvudsak obligatoriska bestämmelser. Bestämmelserna i direktivet ska dock inte påverka lagar eller andra författningar i medlemsstaterna som är mer förmånliga för de personer som omfattas av direktivet (artikel 37). På ett par punkter innehåller direktivet fakultativa regler.

Det inledande kapitlet i direktivet (artikel 1–3) behandlar direktivets syfte, definierar vissa begrepp och anger vilka personer som räknas som direktivets förmånstagare. I kapitel II (artikel 4–5) regleras förmånstagares rätt till ut- och inresa.

Kapitel III (artikel 6–15) behandlar rätten för en förmånstagare att uppehålla sig på en annan medlemsstats territorium och vissa med uppehållsrätten sammanhängande administrativa åtgärder. I kapitel IV (artikel 16–21) behandlas permanent uppehållsrätt och några därtill hörande administrativa åtgärder. I kapitel V (artikel 22–26) finns gemensamma bestämmelser om uppehållsrätt och permanent uppehållsrätt, bl.a. regler om territoriell räckvidd, likabehandling och kontroller. I kapitel VI (artikel 27–33) finns regler om begränsningar i rätten till inresa och uppehåll av hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa. Kapitel VII (artikel 34–42) innehåller direktivets slutbestämmelser. I det kapitlet finns regler om bl.a. medlemsstaternas informations-skyldighet, upphävande av tidigare rättsakter och direktivets ikraftträdande.

Rörlighetsdirektivet genomfördes i svensk rätt i huvudsak genom ändringar i utlänningslagen (2005:716), förkortad UtlL, och utlänningsförordningen (2006:97), förkortad UtlF, som trädde i kraft den 30 april 2006 (prop. 2005/06:77, bet. 2005/06:SfU9 och rskr. 2005/06:191). Ändringarna innebar bl.a. att den tidigare ordningen med uppehållstillstånd för EES-medborgare och deras familjemedlemmar avskaffades. I stället infördes begreppet uppehållsrätt, som innebär en rätt att vistas i landet utan föregående prövning. Uppehållsrätten inträder automatiskt under förutsättning att vissa villkor är uppfyllda. Migrationsverket fick till uppgift att ansvara för det registreringsförfarande som infördes. En EES-medborgare som har uppehållsrätt och som avser att stanna i Sverige under längre tid än tre månader ska registrera sig hos Migrationsverket. För EES-medborgares familjemedlemmar som inte själva är EES-medborgare och som har uppehållsrätt gäller i stället en skyldighet att ansöka hos Migrationsverket om uppehållskort. Ändringarna innebar också att personer med uppehållsrätt fick ett utökat skydd mot avvisning och utvisning.

4 Överväganden och förslag

4.1 Familjemedlemmar till svenska medborgare som har utnyttjat sin rätt till fri rörlighet

Förslag: Bestämmelserna i utlänningslagen och utlänningsförordningen som gäller för familjemedlemmar till EES-medborgare ska också gälla för familjemedlemmar till svenska medborgare som återvänder till Sverige efter att ha utnyttjat sin rätt till fri rörlighet enligt rörlighetsdirektivet. En förutsättning ska dock vara att familjemedlemmen har följt med eller anslutit sig till den svenska medborgaren när den svenska medborgaren utnyttjat sin rätt till fri rörlighet.

Utlänningsförordningen ska kompletteras med bestämmelser om att Migrationsverket i samband med utfärdande av uppehållskort till en familjemedlem till en svensk medborgare får kräva att sökanden visar upp vissa handlingar.

En följdändring ska göras i studiestödslagen (1999:1395).

Skälen för förslaget: Enligt artikel 3.1 i rörlighetsdirektivet ska direktivet tillämpas på alla unionsmedborgare som reser till eller uppehåller sig i en annan medlemsstat än den de själva är medborgare i. Direktivet ska också tillämpas på de familjemedlemmar enligt definitionen i artikel 2.2 som följer med eller ansluter sig till unionsmedborgaren. Av skäl 5 i ingressen framgår att det är för att säkerställa att varje unionsmedborgare kan utöva sin rätt att fritt röra sig och

uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier som även familjemedlemmar beviljas denna rätt. Vilka familjemedlemmar som omfattas av definitionen i artikel 2.2 framgår i avsnitt 4.2.

När rörlighetsdirektivet genomfördes i svensk rätt infördes nya bestämmelser i bl.a. utlänningslagen och utlänningsförordningen som gäller för EES-medborgare och deras familjemedlemmar. Med EES-medborgare avses enligt 1 kap. 3 b § UtlL respektive 1 kap. 4 § UtlF en *utlänning* som är medborgare i en EES-stat (dvs. en av EU:s medlemsstater, Island, Liechtenstein eller Norge). Bestämmelserna i utlänningslagen och utlänningsförordningen som rörlighetsdirektivet gav upphov till och som gäller familjemedlemmar är således inte tillämpliga på familjemedlemmar till svenska medborgare. En svensk medborgares utländska familjemedlem som inte är EES-medborgare omfattas därmed inte av bestämmelserna om uppehållsrätt. Saknar en sådan familjemedlem efter tre månaders vistelse i landet uppehållstillstånd har familjemedlemmen, som huvudregel, inte rätt att stanna här, även om han eller hon i och för sig uppfyller kraven för att få sådant tillstånd. Till skillnad mot vad som gäller för uppehållsrätten, vilken omedelbart föreligger när utlänningen uppfyller villkoren för en sådan rätt, är utgångspunkten när det gäller uppehållstillstånd att det är uppehållstillståndet i sig som är rättighetsbärande.

En dom från EU-domstolen den 11 december 2007 i mål C-291/05 *Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie mot R.N.G. Eind*, REG 2007 I-10719, behandlar frågan om rätt till uppehåll för en tredjelandsmedborgare som är familjemedlem till en arbetstagare som återvänder till den medlemsstat där arbetstagaren är medborgare efter det att arbetstagaren har förvärvat arbetet i en annan medlemsstat. Av domen följer att en sådan tredjelandsmedborgare enligt artikel 10.1 a i rådets förordning (EEG) nr 1612/68¹, som är analogt tillämplig, har

¹ Rådets förordning (EEG) nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen (EGT L 257, 19.10.1968, s. 2, Celex 31968R1612), upphävd genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 492/2011 av den 5 april 2011

rätt till uppehåll i den medlemsstat där arbetstagaren är medborgare. Enligt EU-domstolen skulle medborgare i en medlemsstat kunna förmås att inte lämna den medlemsstat där de är medborgare för att ta anställning i en annan medlemsstat om de inte var säkra på att vid återkomsten till ursprungsstaten kunna fortsätta att leva med sina nära anhöriga som de till följd av äktenskap eller familjeåterförening eventuellt kan ha börjat leva med i värdmedlemsstaten. (Se även EU-domstolens dom i mål C-370/90 *The Queen mot Immigration Appeal Tribunal och Surinder Singh, ex parte Secretary of State for Home Department*, REG 1992 I-04265, Svensk specialutgåva I-00019.) Artikel 10 i förordning (EEG) nr 1612/68 upphörde att gälla med verkan från och med den 30 april 2006. Enligt artikel 38.3 i rörlighetsdirektivet ska hänvisningar till den upphävda bestämmelsen anses som hänvisningar till rörlighetsdirektivet.

Mot denna bakgrund bör de regler i utlänningslagen och utlänningsförordningen som gäller för familjemedlemmar till EES-medborgare också gälla för familjemedlemmar till svenska medborgare om den svenska medborgaren har utnyttjat sin rätt till fri rörlighet enligt rörlighetsdirektivet och därefter återvänder till Sverige. En förutsättning bör dock vara att familjemedlemmen har följt med eller anslutit sig till den svenska medborgaren när den svenska medborgaren utnyttjat sin rätt till fri rörlighet.

Kravet på att den svenska medborgaren ska ha utnyttjat sin rätt till fri rörlighet är grundläggande. En familjemedlem till en svensk medborgare som aldrig har utnyttjat sin rätt till fri rörlighet och alltid har uppehållit sig i Sverige kan inte, såsom familjemedlem, göra gällande rättigheter enligt rörlighetsdirektivet (jfr EU-domstolens dom i mål C-434/09 *Shirley McCarthy mot Secretary of State for the Home Department*, ännu ej publicerad i rättsfallssamlingen från EU-domstolen och Tribunalen).

om arbetskraftens fria rörlighet inom unionen (EUT L 141, 27.5.2011, s. 1, Celex 32011R0492).

Förslaget till regeländring innebär att bestämmelserna om uppehållsrätt kan göras gällande t.ex. av en familjemedlem som följt med en svensk medborgare från Sverige när den svenska medborgaren har utnyttjat sin rätt till fri rörlighet och sedan, efter att ha uppehållit sig tillsammans med den svenska medborgaren i en annan EES-stat, återvänder till Sverige tillsammans med honom eller henne. Detsamma gäller för en person som blivit familjemedlem till en svensk medborgare efter det att den svenska medborgaren lämnat Sverige och som uppehållit sig tillsammans med den svenska medborgaren när han eller hon utnyttjat sin rätt till fri rörlighet. Något krav på att familjemedlemmen ska resa in i Sverige samtidigt som den svenska medborgaren bör inte uppställas.

Av EU-domstolens ovan nämnda dom i mål C-291/05 följer att familjemedlemmens uppehållsrätt i Sverige gäller även om den svenska medborgaren inte utövar en verklig och faktisk ekonomisk verksamhet efter återkomsten till Sverige.

När det gäller den lagtekniska lösningen föreslås att definitionen av EES-medborgare i 1 kap. 3 b § UtlL och 1 kap. 4 § UtlF ändras så att med EES-medborgare avses inte endast utlänningar utan även, när det gäller familjeanknytning, vissa svenska medborgare. Det föreslås också att definitionen av familjemedlem till EES-medborgare i 3 a kap. 2 § UtlL ändras på så sätt att ett nytt andra stycke, som behandlar familjemedlemmar till svenska medborgare, införs. Eftersom förutsättningarna för uppehållsrätt är olika för familjemedlemmar till andra EES-medborgare än svenska medborgare och för familjemedlemmar till svenska medborgare föreslås att detta regleras i två olika stycken i 3 a kap. 4 § UtlL. I fråga om utlänningslagen föreslås vidare en viss omformulering av bestämmelserna om motivering och överklagande av beslut om nationell visering (13 kap. 10 § andra stycket och 14 kap. 5 a § andra stycket UtlL). Utlänningsförordningen bör kompletteras med bestämmelser om att Migrationsverket i samband med utfärdande av uppehållskort till en familjemedlem

till en svensk medborgare får kräva att sökanden visar upp vissa handlingar.

Med anledning av det som föreslås ovan bör även en ändring göras i studiestödslagen. När det gäller ändringen i studiestödslagen bör ett krav för att familjemedlemmar till svenska medborgare, i likhet med familjemedlemmar till utländska EES-medborgare, ska jämföras med svenska medborgare när det gäller rätt till studiestöd vara att den svenska medborgaren, som har återvänt till Sverige efter att ha utnyttjat sin rätt till fri rörlighet, är anställd eller egenföretagare här i landet (jfr artikel 24.2 i rörlighetsdirektivet).

4.2 Andra familjemedlemmar enligt artikel 3.2 a

Förslag: Definitionen av familjemedlem till EES-medborgare i 3 a kap. 2 § UtlL ska även omfatta de familjemedlemmar som avses i artikel 3.2 a i rörlighetsdirektivet, dvs. andra familjemedlemmar än de som för närvarande anges i 3 a kap. 2 § UtlL, om de i det land från vilket de har kommit är beroende av EES-medborgaren för sin försörjning eller ingår i EES-medborgarens hushåll eller om det av allvarliga hälsoskäl absolut krävs att EES-medborgaren personligen tar hand om familjemedlemmen.

Bestämmelsen i 3 a kap. 9 § UtlF, som anger vilka handlingar Migrationsverket i samband med utfärdande av uppehållskort får kräva att sökanden visar upp, ska kompletteras så att den också anger vissa handlingar som verket får kräva att en familjemedlem som avses i artikel 3.2 a visar upp.

Skälen för förslaget: I artikel 2.2 i rörlighetsdirektivet finns en definition av begreppet familjemedlem. Utöver make omfattar begreppet familjemedlem den partner med vilken unionsmedborgaren har ingått ett registrerat partnerskap på grundval av

lagstiftningen i en medlemsstat, om den mottagande medlemsstatens lagstiftning behandlar registrerade partnerskap som likvärdiga med äktenskap. Som familjemedlem räknas också släktingar i rakt nedstigande led till unionsmedborgaren eller hans eller hennes make eller registrerade partner, om släktingen är under 21 år eller är beroende av någon av dem för sin försörjning. Slutligen omfattar begreppet familjemedlem enligt artikel 2.2 även underhållsberättigade släktingar i rakt uppstigande led till unionsmedborgaren eller hans eller hennes make eller registrerade partner.

Som framgår i avsnitt 4.1 ska rörlighetsdirektivet tillämpas på alla unionsmedborgare som reser till eller uppehåller sig i en annan medlemsstat än den de själva är medborgare i samt de familjemedlemmar enligt definitionen i artikel 2.2 som följer med eller ansluter sig till unionsmedborgaren (artikel 3.1).

Enligt artikel 3.2 ska den mottagande medlemsstaten, i överensstämmelse med nationell lagstiftning, underlätta inresa och uppehåll för två kategorier personer. Den första kategorin är alla andra familjemedlemmar än de som omfattas av definitionen i artikel 2.2, om de i det land från vilket de kommer är beroende av eller bor hos den unionsmedborgare som har primär uppehållsrätt eller om det av allvarliga hälsoskäl absolut krävs att unionsmedborgaren personligen tar hand om familjemedlemmen (artikel 3.2 a). Den andra kategorin är den partner med vilken unionsmedborgaren har ett varaktigt vederbörligen bestyrkt förhållande (artikel 3.2 b).

Av skäl 6 i ingressen framgår att de personer som inte omfattas av definitionen av familjemedlem inte har någon automatisk rätt till inresa och uppehåll i den mottagande medlemsstaten. För att bevara familjens enhet i vidare mening och med förbehåll för förbudet mot diskriminering på grundval av nationalitet, bör situationen för dessa personer behandlas av den mottagande medlemsstaten på grundval av dess nationella lagstiftning, så att den kan besluta huruvida inresa och uppehåll ändå kan beviljas sådana personer, varvid hänsyn ska tas till deras anknytning till unionsmedborgaren och andra omständigheter,

t.ex. deras ekonomiska eller fysiska beroendeförhållande till unionsmedborgaren.

Vid rörlighetsdirektivets genomförande infördes i utlänningslagen en definition av familjemedlem till EES-medborgare. Med familjemedlem till EES-medborgare avses en utlänning som följer med eller i Sverige ansluter sig till en EES-medborgare och som är make eller sambo till EES-medborgaren, släkting i rakt nedstigande led till EES-medborgaren eller till hans eller hennes make eller sambo, om släktingen är beroende av någon av dem för sin försörjning eller är under 21 år, eller släkting i rakt uppstigande led till EES-medborgaren eller till hans eller hennes make eller sambo, om släktingen är beroende av någon av dem för sin försörjning (3 a kap. 2 § UtL). Med make likställs registrerad partner (2 § lagen [2009:260] om upphävande av lagen [1994:1117] om registrerat partnerskap jämförd med 3 kap. 1 § lagen om registrerat partnerskap).

Definitionen av familjemedlem till EES-medborgare i 3 a kap. 2 § UtL överensstämmer i huvudsak med hur familjemedlem definieras i artikel 2.2 i rörlighetsdirektivet. Direktivet ger dock medlemsstaterna möjlighet att ha mer förmånliga bestämmelser än direktivets (artikel 37) och till skillnad mot vad som följer av rörlighetsdirektivet har i den svenska bestämmelsen även sambo medtagits som familjemedlem. De personer som räknas som familjemedlemmar till EES-medborgare enligt 3 a kap. 2 § UtL omfattas bl.a. av de svenska bestämmelserna om uppehållsrätt.

Beträffande de familjemedlemmar som nämns i artikel 3.2 i rörlighetsdirektivet bedömdes i samband med genomförandet av direktivet att, i den mån de inte omfattas av definitionen av begreppet familjemedlem till EES-medborgare och därmed av bestämmelserna om uppehållsrätt, är de möjligheter som finns att ge dessa utlännningar uppehållstillstånd med stöd av befintliga bestämmelser tillräckliga för att tillgodose direktivets krav (jfr prop. 2005/06:77 s. 71 f).

Kommissionen har vid sin granskning av Sveriges genomförande av rörlighetsdirektivet framfört kritik mot genomförandet av artikel 3.2 a. Kommissionen har anfört bl.a. att när

en medlemsstat väl har beslutat att bevilja inresa ska familjemedlemmen åtnjuta de rättigheter som följer av direktivet, vilket i vissa fall innebär en rätt att få ett uppehållskort. Beviljande av uppehållstillstånd är enligt kommissionen inte tillräckligt för att direktivet ska vara korrekt genomfört i denna del.

Innebörden av artikel 3.2 a i rörlighetsdirektivet är inte helt klar. Viss ledning vid tolkning av artikeln kan hämtas från skäl 6 i ingressen. Av intresse är också vissa bestämmelser i direktivet som handlar om administrativa formaliteter som hänger samman med uppehållsrätten. Av artikel 8.5 framgår vilka handlingar som medlemsstaterna får begära för att utfärda ett registreringsbevis till en unionsmedborgares familjemedlemmar som själva är unionsmedborgare. I artikel 10.2 anges vilka handlingar som medlemsstaterna ska begära för utfärdande av ett uppehållskort till en unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är unionsmedborgare. Av artiklarna 8.5 och 10.2 framgår bl.a. vilka handlingar som får respektive ska begäras i de fall som avses i artikel 3.2 a. Även de familjemedlemmar som avses i artikel 3.2 a nämns således i de artiklar som handlar om administrativa formaliteter som hänger samman med uppehållsrätten.

Efter en förnyad analys av rörlighetsdirektivets bestämmelser görs nu bedömningen att mycket talar för att utlänningslagen behöver ändras för ett korrekt genomförande av artikel 3.2 a. Det finns en beaktansvärd risk för att de möjligheter som finns enligt gällande rätt att bevilja uppehållstillstånd inte är tillräckliga. De familjemedlemmar som avses i artikel 3.2 a bör således lämpligen omfattas av samma regler som de familjemedlemmar som avses i artikel 2.2. Definitionen av familjemedlem till EES-medborgare i 3 a kap. 2 § UtlL bör därför ändras till att också omfatta de familjemedlemmar som avses i artikel 3.2 a. Därmed kommer bl.a. de svenska bestämmelserna om uppehållsrätt att omfatta även de familjemedlemmar som avses i artikel 3.2 a. Artikel 3.2 a har genomförts på ett liknande sätt i bl.a. Finland.

Med anledning av förslaget i detta avsnitt att även de familjemedlemmar som avses i artikel 3.2 a ska omfattas av

utlänningslagens definition av familjemedlem till EES-medborgare bör bestämmelsen i 3 a kap. 9 § UtLF, som anger vilka handlingar Migrationsverket i samband med utfärdande av uppehållskort får kräva att sökanden visar upp, kompletteras så att den också anger vissa handlingar som verket får kräva att en familjemedlem som avses i artikel 3.2 a visar upp (jfr artikel 10.2 e i rörlighetsdirektivet).

4.3 Skyndsam handläggning av viseringsärenden

Förslag: I utlänningsförordningen ska tas in en bestämmelse som anger att en ansökan om visering från en familjemedlem till en EES-medborgare ska handläggas skyndsamt.

Skälen för förslaget: Enligt artikel 5.1 i rörlighetsdirektivet får unionsmedborgare inte åläggas skyldighet att inneha inresevisering eller någon motsvarande formalitet. Familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat ska enligt artikel 5.2 endast åläggas skyldighet att ha visering i enlighet med rådets förordning (EG) nr 539/2001 av den 15 mars 2001 om fastställande av förteckningen över tredje länder vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredje länder vars medborgare är undantagna från detta krav² eller i förekommande fall med nationell lag. Innehav av giltigt uppehållskort enligt artikel 10 i rörlighetsdirektivet ska medföra undantag för dessa familjemedlemmar från kravet på visering. Medlemsstaterna ska ge dessa personer all den hjälp de behöver för att få nödvändiga viseringar. Viseringarna ska utfärdas gratis så snart som möjligt på grundval av ett påskyndat förfarande.

En utlänning som reser in i eller vistas i Sverige ska enligt 2 kap. 3 § UtIL ha Schengenvisering eller nationell visering, om han eller hon inte har uppehållstillstånd eller har ställning som

² EGT L 81, 21.3.2001, s. 1 (Celex 32001R0539).

varaktigt bosatt. Med Schengenvisering avses en visering enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 810/2009 av den 13 juli 2009 om införande av en gemenskapskodex om viseringar (viseringskodex)³ (1 kap. 4 a § UtlL). Nationell visering regleras i 3 kap. 4 § UtlL. Av 2 kap. 8 § UtlL framgår att kravet på visering inte gäller medborgare i de nordiska länderna. Regeringen har i 2 kap. 9 § UtlL bemyndigats att undanta även andra utlänningar än nordiska medborgare från kravet på visering. Med stöd av detta bemyndigande har regeringen i 3 kap. 1 § UtlF undantagit bl.a. alla övriga EES-medborgare från kravet på visering. I 3 kap. 1 § UtlF hänvisas också till de undantag från viseringskravet som finns i rådets förordning (EG) nr 539/2001. När rörlighetsdirektivet genomfördes i svensk rätt infördes vidare i utlänningsförordningen ett undantag från viseringskravet för utlänningar som har uppehållskort eller permanent uppehållskort som har utfärdats i Sverige eller av behörig myndighet i annan EES-stat (3 kap. 1 § första stycket 15 UtlF).

Av 8 kap. 4 § UtlF och 4 § förordningen (1997:691) om avgifter vid utlandsmyndigheterna framgår att avgift inte ska tas ut för prövning av ansökan om visering för en utlänning som avses i 3 a kap. 2 § UtlL, dvs. en familjemedlem till en EES-medborgare.

Ansökningar om visering från familjemedlemmar till EES-medborgare handläggs enligt nuvarande ordning skyndsamt. Någon författningsreglering av den skyndsamma handläggningen finns dock för närvarande inte i svensk rätt (jfr prop. 2005/06:77 s. 65). Kommissionen har kritiserat Sverige för avsaknaden av en sådan författningsreglering. Med hänsyn till det krav som uppställs i artikel 5.2 i rörlighetsdirektivet bör i utlänningsförordningen i förtydligande syfte tas in en bestämmelse som anger att en ansökan om visering från en familjemedlem till en EES-medborgare ska handläggas skyndsamt.

³ EUT L 243, 15.9.2009, s. 1 (Celex 32009R0810).

Det bör i detta sammanhang även nämnas att när det gäller Schengenviseringar finns i viseringskodexen bestämmelser om att beslut i viseringsärenden ska fattas inom viss tid från det att en ansökan som kan tas upp till prövning har lämnats in (artikel 23). Bestämmelserna i viseringskodexen ska dock inte påverka rätten till fri rörlighet för tredjelandsmedborgare som är familjemedlemmar till unionsmedborgare eller som har samma rätt till sådan rörlighet enligt avtal mellan å ena sidan gemenskapen och dess medlemsstater och å andra sidan dessa tredje länder (artikel 1.2). Enligt kommissionens handledning för handläggning av viseringsansökningar och ändring av utfärdade viseringar⁴ ska tredjelandsmedborgare som är familjemedlemmar till EES-medborgare behandlas mer gynnsamt än andra tredjelandsmedborgare när det gäller handläggnings-tiden för viseringsansökningar.

4.4 Uppehållsrätt för familjemedlemmar till studerande

Förslag: Den begränsning som för närvarande gäller enligt 3 a kap. 4 § UtlL beträffande kretsen av familjemedlemmar till studerande som har uppehållsrätt ska tas bort.

Skälen för förslaget: Enligt artikel 7.1 i rörlighetsdirektivet ska varje unionsmedborgare ha rätt att uppehålla sig inom en annan medlemsstats territorium under längre tid än tre månader om den berörda personen uppfyller vissa villkor. Uppehållsrätt enligt denna artikel har personer som är anställda eller egenföretagare i den mottagande medlemsstaten (a), vissa personer som för egen och sina familjemedlemmars räkning har tillräckliga tillgångar för att inte bli en belastning för den mottagande medlemsstatens

⁴ Kommissionens beslut den 19 mars 2010 om införande av en handledning för handläggning av viseringsansökningar och ändring av utfärdade viseringar, K (2010) 1620 slutlig.

sociala biståndssystem (b), vissa studerande (c) och familjemedlemmar som följer med eller ansluter sig till en unionsmedborgare som uppfyller villkoren i a, b eller c (d). Uppehållsrätten ska enligt artikel 7.2 även omfatta familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat när de följer med eller ansluter sig till en unionsmedborgare som uppfyller villkoren i artikel 7.1 a, b eller c. Vem som räknas som familjemedlem framgår av artikel 2.2 (se avsnitt 4.2).

När det gäller familjemedlemmar till unionsmedborgare som uppfyller villkoren i artikel 7.1 c (dvs. studerande) finns en specialbestämmelse i artikel 7.4. Enligt den bestämmelsen är det endast make, registrerad partner och underhållsberättigade barn som ska ha automatisk uppehållsrätt som familjemedlemmar till en unionsmedborgare som är studerande. Artikel 3.2 ska tillämpas på underhållsberättigade släktingar i rakt uppstigande led till unionsmedborgaren eller hans eller hennes make eller registrerade partner. Enligt artikel 3.2 ska den mottagande medlemsstaten, i överensstämmelse med nationell lagstiftning, underlätta inresa och uppehåll för de personer som omfattas av artikeln.

I utlänningslagen finns bestämmelser om uppehållsrätt för EES-medborgare m.fl. i 3 a kapitlet. Med uppehållsrätt avses en rätt att vistas i Sverige mer än tre månader utan uppehållstillstånd (3 a kap. 1 § UtlL). En EES-medborgare har enligt 3 a kap. 3 § UtlL uppehållsrätt om han eller hon är arbetstagare eller egen företagare i Sverige (1), har kommit till Sverige för att söka arbete och har en verklig möjlighet att få en anställning (2), är inskriven som studerande vid en erkänd utbildningsanstalt i Sverige och enligt en försäkran om detta har tillräckliga tillgångar för sin och sina familjemedlemmars försörjning samt har en heltäckande sjukförsäkring för sig och familjemedlemmarna som gäller i Sverige (3), eller har tillräckliga tillgångar för sin och sina familjemedlemmars försörjning och har en heltäckande sjukförsäkring för sig och familjemedlemmarna som gäller i Sverige (4). Av 3 a kap. 4 § UtlL framgår att en familjemedlem till en sådan EES-medborgare som anges i 3 a kap. 3 § 1 – 2 och 4

UtlL har uppehållsrätt. Vem som räknas som familjemedlem till en EES-medborgare framgår av 3 a kap. 2 § UtlL (se avsnitt 4.2). När det gäller familjemedlemmar till en sådan EES-medborgare som har uppehållsrätt enligt 3 a kap. 3 § 3 UtlL, dvs. studerande, ska dock endast EES-medborgarens make eller sambo samt deras barn under 21 år om de är beroende av någon av dem för sin försörjning, ha uppehållsrätt. Som framgår i avsnitt 4.2 likställs registrerad partner med make (2 § lagen om upphävande av lagen om registrerat partnerskap jämförd med 3 kap. 1 § lagen om registrerat partnerskap).

I 3 a kap. 4 § UtlL har således tagits in en bestämmelse som i stort motsvarar artikel 7.4 när det gäller de familjemedlemmar som enligt rörlighetsdirektivet ska ha automatisk uppehållsrätt (dvs. make, registrerad partner och barn). Kommissionen har vid sin granskning av Sveriges genomförande av rörlighetsdirektivet framfört kritik mot hur artikel 7.4 har genomförts när det gäller de familjemedlemmar som artikel 3.2 ska tillämpas på (dvs. vissa släktingar i rakt uppstigande led). I enlighet med vad som föreslås i avsnitt 4.2 bör även dessa familjemedlemmar ha automatisk uppehållsrätt. Den begränsning som för närvarande gäller beträffande kretsen av familjemedlemmar till studerande som har uppehållsrätt föreslås helt tas bort.

4.5 Uppehållsrätt vid skenförhållanden

Förslag: I utlänningslagen ska tas in en bestämmelse som anger att uppehållsrätt inte föreligger om ett äktenskap ingåtts, ett samboförhållande inletts eller en utlänning adopterats uteslutande i syfte att ge utlänningen uppehållsrätt.

Skälen för förslaget: I artikel 35 i rörlighetsdirektivet anges att medlemsstaterna får vidta nödvändiga åtgärder för att neka, avbryta eller dra tillbaka en rättighet enligt direktivet i händelse

av missbruk av rättigheter eller bedrägeri, t.ex. skenäktenskap. En sådan åtgärd ska vara proportionerlig och i enlighet med de rättssäkerhetsgarantier som föreskrivs i artiklarna 30 och 31.

Uppehållsrätt tillkommer EES-medborgare och deras familjemedlemmar under de förutsättningar som anges i 3 a kap. UtL. I lagen finns inte någon bestämmelse som uttryckligen anger att skenförhållanden inte kan ligga till grund för uppehållsrätt för familjemedlemmar till EES-medborgare. Migrationsöverdomstolen har i avgörandet MIG 2009:11, med hänvisning till att det följer av EU-domstolens rättspraxis att unionsrätten inte får åberopas när det är fråga om missbruk eller bedrägeri, funnit att uppehållsrätt inte föreligger för tredjelandsmedborgare som ingått äktenskap uteslutande i syfte att kringgå bestämmelserna om inresa och uppehåll för medborgare i tredje land.

Till skillnad mot vad som är fallet i fråga om uppehållsrätt finns i utlänningslagen en uttrycklig bestämmelse om att uppehållstillstånd på grund av anknytning får vägras vid skenförhållanden. Av 5 kap. 17 a § första stycket 2 UtL följer att i sådana fall som avses i 5 kap. 3 § UtL (dvs. vid ansökan om uppehållstillstånd från make, sambo, ogift barn eller förälder till ett ensamkommande barn) får uppehållstillstånd vägras om en utlänning adopterats eller ett äktenskap ingåtts eller ett samboförhållande inletts uteslutande i syfte att ge utlänningen rätt till uppehållstillstånd. Vid bedömningen av om uppehållstillstånd bör vägras ska enligt 5 kap. 17 a § tredje stycket UtL hänsyn tas till utlänningens övriga levnadsomständigheter och familjeförhållanden. Bestämmelserna infördes med anledning av genomförandet av rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening⁵ (prop. 2005/06:72, bet. 2005/06:SfU8, rskr. 2005/06:190).

Även i fråga om uppehållsrätt bör i utlänningslagen införas en uttrycklig bestämmelse om vad som gäller vid skenförhållanden. I bestämmelsen bör anges att uppehållsrätt inte föreligger om ett

⁵ EUT L 251, 3.10.2003, s. 12 (Celex 32003L0086).

äktenskap ingåtts, ett samboförhållande inletts eller en utlänning adopterats uteslutande i syfte att ge utlänningen uppehållsrätt.

Om det på grund av någon konkret omständighet finns misstankar om att t.ex. ett äktenskap ingåtts uteslutande i syfte att ge en utlänning uppehållsrätt bör en utredning göras för att klargöra om så är fallet. En sådan utredning kan t.ex. aktualiseras i samband med en ansökan om uppehållskort eller ett beslut om avlägsnande. Bevisbördan för att det föreligger ett skenförhållande ligger på staten (MIG 2009:37).

4.6 Permanent uppehållsrätt till vissa familjemedlemmar

Förslag: En familjemedlem som inte är EES-medborgare ska under vissa förutsättningar ha permanent uppehållsrätt även om den lagliga vistelsen i Sverige utan avbrott under minst fem år inte har skett tillsammans med den person från vilken han eller hon härlett sin uppehållsrätt. Det gäller om familjemedlemmen har behållit sin uppehållsrätt efter att den person från vilken uppehållsrätten härletts har avlidit eller efter att anknytningen till den person från vilken uppehållsrätten härletts har upphört genom äktenskapskillnad, ogiltigförklaring av äktenskapet, upplösning av det registrerade partnerskapet eller upphörande av samboförhållandet. En bestämmelse om detta ska tas in i utlänningsförordningen. Bemyndigandet i 3 a kap. 13 § UtL ska ändras så att regeringen får meddela föreskrifter om undantag från de krav som uppställs i 3 a kap. 7 § UtL.

Skälen för förslaget: I artiklarna 16 – 21 (kapitel IV) i rörlighetsdirektivet finns bestämmelser om permanent uppehållsrätt. Enligt artikel 16.1 ska unionsmedborgare som har uppehållit sig lagligt under en fortlöpande period av fem år i den mottagande medlemsstaten ha permanent uppehållsrätt där.

Denna rätt ska inte vara underkastad de villkor som gäller för uppehållsrätt. Samma sak ska enligt artikel 16.2 gälla för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, men som lagligt har uppehållit sig tillsammans med unionsmedborgaren i den mottagande medlemsstaten under en period av fem på varandra följande år. När den permanenta uppehållsrätten väl har förvärvats ska den enligt artikel 16.4 endast kunna gå förlorad genom bortovaro från den mottagande medlemsstaten i mer än två på varandra följande år. Artikel 17 i direktivet innehåller särskilda bestämmelser om permanent uppehållsrätt för personer som inte längre arbetar i den mottagande medlemsstaten och för deras familjemedlemmar.

I artikel 18 i direktivet finns en bestämmelse om förvärv av permanent uppehållsrätt för vissa familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat. I artikeln anges att utan att det påverkar tillämpningen av artikel 17 ska unionsmedborgares familjemedlemmar som avses i artikel 12.2 och artikel 13.2 som uppfyller villkoren däri förvärva permanent uppehållsrätt efter lagligt uppehåll under fem på varandra följande år i den mottagande medlemsstaten. Artiklarna 12.2 och 13.2 handlar om bibehållen uppehållsrätt för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat vid unionsmedborgarens död respektive äktenskapsskillnad, ogiltigförklaring av äktenskap eller upplösning av registrerat partnerskap. Skillnaden mellan artikel 16 och artikel 18 har sin förklaring i att det av naturliga skäl inte kan krävas av de familjemedlemmar som avses i artiklarna 12.2 och 13.2 att de uppehåller sig i den mottagande medlemsstaten *tillsammans med unionsmedborgaren* för att erhålla permanent uppehållsrätt. De sistnämnda artiklarna utgår ju från att unionsmedborgaren har avlidit eller att ett äktenskap eller partnerskap har upplösts. Är en sådan situation för handen är det för att förvärva permanent uppehållsrätt tillräckligt att familjemedlemmen ensam, med stöd av artikel 12.2 eller artikel 13.2, vistas i landet i fem år.

I utlänningslagen finns bestämmelser om permanent uppehållsrätt i 3 a kap. 6–9 §§. Enligt 3 a kap. 6 § UtlL har en EES-

medborgare som har vistats lagligt i Sverige utan avbrott under minst fem år permanent uppehållsrätt. En EES-medborgares familjemedlem som inte själv är EES-medborgare har enligt 3 a kap. 7 § UtL permanent uppehållsrätt om han eller hon har vistats lagligt i Sverige utan avbrott under minst fem år med den person från vilken han eller hon härleder sin uppehållsrätt. Att den permanenta uppehållsrätten gäller utan villkor och endast kan upphöra om utlänningen har vistats utanför Sverige i mer än två på varandra följande år framgår av 3 a kap. 9 § UtL. Enligt 3 a kap. 13 § UtL får regeringen meddela föreskrifter om undantag från de krav som uppställs i 3 a kap. 3 – 6 §§ UtL.

I 3 a kap. 5 och 6 §§ UtF finns bestämmelser om permanent uppehållsrätt för personer som inte längre arbetar i Sverige och för deras familjemedlemmar (jfr artikel 17 i rörlighetsdirektivet). Bestämmelser om bibehållen uppehållsrätt för familjemedlemmar som inte är EES-medborgare om den person från vilken han eller hon härlett sin uppehållsrätt avlider eller om anknytningen till den person från vilken han eller hon härlett sin uppehållsrätt upphör genom t.ex. äktenskapsskillnad finns i 3 a kap. 2 § första stycket respektive 4 § första stycket UtF (jfr artiklarna 12.2 och 13.2 i rörlighetsdirektivet).

Varken i utlänningslagen eller i utlänningsförordningen finns någon bestämmelse som motsvarar artikel 18 i rörlighetsdirektivet, dvs. ger rätt till permanent uppehållsrätt efter fem års vistelse i vissa fall då anknytningen till EES-medborgaren har upphört. Kommissionen har vid sin granskning av Sveriges genomförande av direktivet påpekat att artikel 18 inte har genomförts i svensk rätt. En bestämmelse som motsvarar artikel 18 bör införas och tas lämpligen in i utlänningsförordningen. Bemyndigandet i 3 a kap. 13 § UtL bör ändras så att regeringen får meddela föreskrifter om undantag från de krav som uppställs i 3 a kap. 7 § UtL.

4.7 Registrering av EES-medborgare m.m.

Förslag: Det särskilda registreringsförfarandet för EES-medborgare ska tas bort.

Bedömning: Migrationsverket bör även fortsättningsvis vara den myndighet som utfärdar uppehållskort, intyg om permanent uppehållsrätt och permanent uppehållskort.

Skälen för förslaget och bedömningen: Enligt artikel 8.1 i rörlighetsdirektivet får den mottagande medlemsstaten ålägga unionsmedborgare att registrera sig hos behöriga myndigheter vid uppehåll som överstiger tre månader. Det är således upp till varje medlemsstat att avgöra om ett registreringsförfarande ska finnas.

Sverige har utnyttjat möjligheten att införa ett registreringsförfarande. Enligt 3 a kap. 10 § UtlL ska en EES-medborgare som har uppehållsrätt och som avser att stanna i Sverige under längre tid än tre månader registrera sig hos Migrationsverket. Från skyldigheten att registrera sig undantas nordiska medborgare, EES-medborgare som är arbetssökande och EES-medborgare som har ett giltigt uppehållstillstånd eller som inom tre månader från ankomsten till Sverige har ansökt om ett sådant tillstånd. Av 3 a kap. 11 § UtlL framgår att om det kan antas att en EES-medborgare är skyldig att registrera sig, får Migrationsverket förelägga honom eller henne att fullgöra denna skyldighet. Migrationsverket får även förelägga EES-medborgaren att lämna in sådana uppgifter som är nödvändiga för att registrering ska kunna ske. Ett föreläggande får enligt 3 a kap. 12 § UtlL förenas med vite.

Registreringen har ingen betydelse för EES-medborgarens uppehållsrätt. Upehållsrätten finns så länge villkoren för denna är uppfyllda (artikel 14.2 i rörlighetsdirektivet, 3 a kap. 5 § UtlL). I samband med att rörlighetsdirektivet genomfördes i svensk rätt angavs som skäl för att införa ett registreringsförfarande att ett sådant innebär en möjlighet att

utöva en individuell utlänningskontroll, medför att intresset av att statistiskt kunna bevaka migrationen till landet kan tillgodoses och underlättar utfärdandet av andra bevishandlingar, t.ex. uppehållskort (prop. 2005/06:77 s. 105). Ett registreringssystem med en centralt ansvarig registreringsmyndighet bedömdes vidare minska risken för att olika myndigheter skulle kunna göra olika bedömningar. Det anfördes att det emellanåt kan vara svårt att avgöra om en person är unionsmedborgare och att det även är tänkbart att myndigheter har olika uppfattningar om på vilken grund en viss unionsmedborgare har uppehållsrätt. Även om varje myndighet har att göra en självständig prövning inom sitt respektive område ansågs registreringsförfarandet utgöra ett hjälpmedel för prövningen (a. prop. s. 106).

Migrationsverket har i skrivelsen Tillämpningen av EG-direktivet 2004/38 (rörlighetsdirektivet) föreslagit att den nuvarande ordningen med ett särskilt registreringsförfarande för EES-medborgare ska tas bort. Enligt Migrationsverkets uppfattning har registreringen en begränsad praktisk betydelse eftersom den inte är avgörande för rätten att vistas i Sverige, inte inverkar på rätten att folkbokföra sig, endast är till begränsad nytta och ledning för andra myndigheter och inte heller ger något tillförlitligt underlag för att statistiskt följa inflyttningen av EES-medborgare. Migrationsverket har anfört att såvitt är känt utnyttjas inte registreringen i någon större omfattning av andra myndigheter som hjälp för att avgöra om en EES-medborgare har uppehållsrätt. Verkets beslut att registrera en EES-medborgare visar enbart vad som gällde vid tidpunkten för beslutet men säger inget om vad som gäller vid en senare tidpunkt. Migrationsverket har vidare anfört att den statistik som tas fram på grundval av registreringarna inte ger en rättvisande bild av hur många EES-medborgare med uppehållsrätt som vistas i landet. Någon kontinuerlig avregistrering av dem som lämnar landet sker inte i verkets register. Migrationsverket har även framfört att det är olyckligt att EES-medborgare från de nordiska länderna och övriga EES-

medborgare behandlas olika, vilket är följden av nuvarande reglering.

Utöver registrering enligt utlänningslagen kan det bli aktuellt för en EES-medborgare med folkbokföring enligt folkbokföringslagen (1991:481). Enligt 3 § folkbokföringslagen ska den folkbokföras som efter inflyttning kan antas under sin normala livsföring komma att regelmässigt tillbringa sin nattvila eller motsvarande vila (dygnsvila) i landet under minst ett år. Även den som kan antas komma att regelmässigt tillbringa sin dygnsvila både inom och utom landet ska folkbokföras om han med hänsyn till samtliga omständigheter får anses ha sitt egentliga hemvist här. Den som flyttat in i Sverige från utlandet ska enligt 26 § folkbokföringslagen anmäla inflyttningen till Skatteverket eller Försäkringskassan. Det kan ifrågasättas om det är förenligt med rörlighetsdirektivet att en EES-medborgare som kommer till Sverige kan blir föremål för två registreringsförfaranden. Kommissionen anser att det inte är förenligt med direktivet att kräva att en unionsmedborgare både ska registrera sig enligt utlänningslagen och folkbokföra sig enligt folkbokföringslagen. Om det särskilda registreringsförfarandet för EES-medborgare enligt utlänningslagen tas bort skulle problematiken med två registreringsförfaranden undanröjas. Frågan om folkbokföringslagens förenlighet med rörlighetsdirektivet har behandlats av Folkbokföringsutredningen i slutbetänkandet Folkbokföringen (SOU 2009:75). Det betänkandet har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Mot bakgrund av vad Migrationsverket har framfört förefaller det särskilda registreringsförfarandet för EES-medborgare inte fylla något större behov. Eftersom det dessutom är tveksamt om kravet på dubbelregistrering är förenligt med rörlighetsdirektivet bör det särskilda registreringsförfarandet för EES-medborgare enligt utlänningslagen tas bort. Nordiska medborgare och övriga EES-medborgare bör således likabehandlas i detta avseende.

Migrationsverket har i den ovan nämnda skrivelsen även anfört att det i samband med att det särskilda registreringsförfarandet för EES-medborgare ses över också bör utredas hur

och av vilken myndighet utfärdande av uppehållskort, intyg om permanent uppehållsrätt och permanent uppehållskort ska handläggas.

Rörlighetsdirektivet innehåller bestämmelser om att medlemsstaterna under vissa förutsättningar ska utfärda uppehållskort, intyg om permanent uppehållsrätt och permanent uppehållskort (artiklarna 9, 10, 19 och 20). Enligt 3 a kap. 10 § UtlL ska en EES-medborgares familjemedlem som inte själv är EES-medborgare och som har uppehållsrätt ansöka om uppehållskort hos Migrationsverket senast tre månader efter det att han eller hon kom till Sverige. Skyldigheten att ansöka om uppehållskort gäller inte för en utlänning som har ett giltigt uppehållstillstånd eller som inom tre månader från ankomsten till Sverige har ansökt om ett sådant tillstånd. Av 3 a kap. 7 § UtlF framgår att det är Migrationsverket som utfärdar uppehållskort, intyg om permanent uppehållsrätt och permanent uppehållskort. Med hänsyn till den verksamhet som Migrationsverket utför i övrigt bedöms Migrationsverket alltså vara den myndighet som är bäst lämpad att ansvara för utfärdandet av dessa handlingar. Mot denna bakgrund föreslås inte någon ändring avseende vilken myndighet som ska ansvara för utfärdandet av uppehållskort, intyg om permanent uppehållsrätt och permanent uppehållskort.

I avsnitt 4.9 behandlas frågan om bestämmelserna om att Migrationsverket under vissa förutsättningar ska utfärda uppehållskort, intyg om permanent uppehållsrätt och permanent uppehållskort ska fortsätta att vara placerade i förordning eller flyttas till lag.

Förslaget i detta avsnitt att det särskilda registreringsförfarandet för EES-medborgare ska tas bort föranleder följdändringar i utlänningsförordningen, förordningen (1997:1275) om anställningsstöd, förordningen (2001:720) om behandling av personuppgifter i verksamhet enligt utlännings- och medborgarskapslagstiftningen och förordningen (2006:1481) om stöd för nystartsjobb.

4.8 Handläggningstid för ansökan om upphävande av återreseförbud

Förslag: Migrationsverket ska ta ställning till en ansökan om upphävande av ett återreseförbud enligt utlänningslagen från en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare inom sex månader från det att ansökan lämnades in.

Skälen för förslaget: I artikel 32 i rörlighetsdirektivet finns bestämmelser om upphävande av återreseförbud. Personer som beläggs med återreseförbud av hänsyn till allmän ordning eller säkerhet får enligt artikel 32.1 lämna in en ansökan om upphävande av återreseförbudet efter en med hänsyn till omständigheterna skälig frist, och i vart fall efter tre år från och med verkställigheten av beslutet om det slutliga återreseförbudet, som lagligen fattats enligt gemenskapsrätten, genom att åberopa bevisning som kan styrka att de faktiska omständigheter som låg till grund för beslutet om återreseförbud har ändrats. Den berörda medlemsstaten ska fatta ett beslut om denna ansökan inom sex månader efter det att den lämnades in.

Vid rörlighetsdirektivets genomförande konstaterades att bestämmelsen i 8 kap. 14 § UtlL att regeringen under vissa förutsättningar får upphäva en allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott delvis uppfyller kraven i artikel 32.1 (prop. 2005/06:77 s. 97). Enligt 8 kap. 14 § första stycket UtlL får regeringen helt eller delvis upphäva en allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott om regeringen finner att beslutet inte kan verkställas eller om det annars finns särskilda skäl för att beslutet inte längre ska gälla. Ett delvis upphävande kan innebära att återreseförbudet upphävs eller att det bestäms till en kortare tid (jfr prop. 1975/76:18 s. 168). Som ett komplement till bestämmelsen i 8 kap. 14 § UtlL infördes vid genomförandet av rörlighetsdirektivet en ny bestämmelse i 8 kap. 20 a § UtlL om upphävande av återreseförbud som meddelats en EES-

medborgare eller hans eller hennes familjemedlem i andra fall än i samband med utvisning på grund av brott (prop. 2005/06:77 s. 197). Beslut om upphävande av återreseförbud enligt den bestämmelsen fattades av regeringen.

I samband med genomförandet av återvändandedirektivet⁶ infördes i utlänningslagen en allmän reglering om upphävande av återreseförbud som inte meddelats av allmän domstol i samband med utvisning på grund av brott och särregleringen för EES-medborgare och deras familjemedlemmar togs bort (prop. 2011/12:60, bet. 2011/12:SfU6, rskr. 2011/12:164). Enligt 8 kap. 20 a § UtlL, i dess nuvarande lydelse, får Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen helt eller delvis upphäva ett lagakraftvunnet beslut om återreseförbud som inte är meddelat av allmän domstol, om det finns särskilda skäl för att förbudet inte längre ska gälla. Migrationsverket får dock inte upphäva ett återreseförbud som meddelats av domstol. Om Migrationsverket finner att ett sådant återreseförbud bör upphävas ska verket inte besluta i ärendet utan med eget yttrande lämna över detta till den migrationsdomstol till vilken verkets beslut i fråga om upphävande hade kunnat överklagas. Av regleringen framgår uttryckligen att en utlänning får ansöka hos Migrationsverket om upphävande av ett återreseförbud. I departementspromemorian 2012:17 Överflyttning av vissa utlänningsärenden till den ordinarie migrationsprocessen föreslås att även ärendena om upphävande av utvisningsbeslut enligt 8 kap. 14 § första stycket UtlL ska flyttas från regeringen till Migrationsverket, migrationsdomstolarna och Migrationsöverdomstolen. Departementspromemorian har remissbehandlats och förslaget bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Handläggningstiden för ärendena om upphävande av återreseförbud enligt utlänningslagen har som regel varit några månader. Någon författningsreglering av handläggningstiden finns dock för närvarande inte i svensk rätt (jfr prop. 2005/06:77

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG av den 16 december 2008 om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna (EUT L 348, 24.12.2008, s. 98, Celex 32008L0115).

s. 97). Kommissionen har kritiserat Sverige för avsaknaden av en sådan författningsreglering. Med hänsyn till det krav som uppställs i artikel 32.1 i rörlighetsdirektivet bör det införas en ny bestämmelse om handläggningstid för ärenden om upphävande av återreseförbud enligt utlänningslagen. Eftersom ansökan om upphävande av återreseförbud, enligt 8 kap. 20 a § UtlL och förslaget i den ovan nämnda departementspromemorian, ska göras hos Migrationsverket i stället för hos regeringen bör den nya bestämmelsen avse Migrationsverkets handläggning av ansökan. Det bör föreskrivas att Migrationsverket ska ta ställning till en ansökan om upphävande av ett återreseförbud enligt utlänningslagen från en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare inom sex månader från det att ansökan lämnades in. En sådan bestämmelse tas lämpligen in i utlänningsförordningen.

4.9 Rätten att överklaga beslut

Förslag: Migrationsverkets beslut som rör uppehållsrätt ska kunna överklagas till en migrationsdomstol.

Bestämmelserna om att Migrationsverket under vissa förutsättningar ska utfärda uppehållskort, intyg om permanent uppehållsrätt och permanent uppehållskort ska flyttas från utlänningsförordningen till utlänningslagen.

Skälen för förslaget: Av rörlighetsdirektivet följer att unionsmedborgare och deras familjemedlemmar ska ha tillgång till domstolsprövning och, i förekommande fall, till prövning av administrativ myndighet, i den mottagande medlemsstaten för att överklaga eller begära omprövning av beslut som begränsar deras fria rörlighet (artikel 31.1 jämförd med artikel 15.1).

En förvaltningsmyndighets beslut enligt utlänningslagen får överklagas endast i de fall som anges i 14 kap. UtlL (14 kap. 1 § UtlL). Enligt 14 kap. 2 § UtlL får en polismyndighets beslut om

avvisning överklagas till Migrationsverket. Migrationsverkets avvisnings- och utvisningsbeslut får enligt 14 kap. 3 § UtlL överklagas till en migrationsdomstol. Av 14 kap. 5 a § UtlL följer bl.a. att en myndighets beslut om avslag på en ansökan om visering eller om återkallelse av visering för en utlänning som omfattas av EES-avtalet, utan att vara EES-medborgare, får överklagas till en migrationsdomstol.

En EES-medborgares familjemedlem är under vissa förutsättningar skyldig att ansöka om uppehållskort (3 a kap. 10 § UtlL). Av 3 a kap. 7 § UtlF följer att Migrationsverket utfärdar uppehållskort till en utlänning som inte är EES-medborgare och som har uppehållsrätt. Det finns för närvarande inte någon möjlighet att överklaga Migrationsverkets beslut om avslag på en ansökan om uppehållskort. Ett uppehållskort saknar i sig betydelse för utlänningens uppehållsrätt. Upphållsrätten finns så länge villkoren för denna är uppfyllda (artikel 14.2 i rörlighetsdirektivet, 3 a kap. 5 § UtlL) och förutsätter inte något föregående myndighetsbeslut, någon ansökan eller annan särskild åtgärd från personen i fråga. Upphållskortet är en bekräftelse på den uppehållsrätt som personen redan har och som följer direkt av unionsrätten. För en utlänning som har uppehållsrätt, kan förhållandet att denna saknar uppehållskort aldrig i sig utgöra grund för beslut om avlägsnande (MIG 2007:56). I artikel 25.1 i rörlighetsdirektivet anges bl.a. att innehav av ett uppehållskort under inga förhållanden får göras till ett villkor för att utöva en rättighet, då innehav av rättigheter kan styrkas genom andra bevismedel.

Migrationsöverdomstolen har i avgörandet MIG 2008:34 funnit att avsaknaden av en möjlighet att överklaga ett beslut om uppehållskort inte strider mot rörlighetsdirektivets regler om rätten till domstolsprövning eftersom kortet i sig inte är bärare av någon rättighet. Enligt domstolen följer däremot av rörlighetsdirektivet en ovillkorlig rätt till domstolsprövning av uppehållsrätten. Migrationsöverdomstolen uttalade att i normalfallet finns också en sådan rätt enligt utlänningslagen. En EES-medborgare eller dennes familjemedlemmar som inte har

uppehållsrätt måste ha uppehållstillstånd enligt utlänningslagen för att lagligen vistas i Sverige och har då rätt att överklaga ett avlägsnandebeslut till migrationsdomstol. Prövningen i domstolen ska då även omfatta frågan om uppehållsrätt (MIG 2007:53). I det aktuella fallet uppstod emellertid frågan om uppehållsrätt först efter det att beslut om avvisning vunnit laga kraft. Avsaknaden av en överprövning i dessa fall strider enligt Migrationsöverdomstolen mot rörlighetsdirektivet.

Kommissionen har vid sin granskning av Sveriges genomförande av rörlighetsdirektivet framfört som sin mening att det strider mot rörlighetsdirektivet att beslut att avslå en ansökan om uppehållskort inte kan överklagas.

Även om ett beslut att avslå en ansökan om uppehållskort i sig saknar betydelse för utlänningens uppehållsrätt innebär ett sådant beslut att Migrationsverket gjort bedömningen att utlänningen inte har, eller i vart fall inte har visat att han eller hon har, uppehållsrätt. En utlänning som inte har uppehållsrätt och som inte heller har uppehållstillstånd har som huvudregel inte rätt att vistas i Sverige. Av rörlighetsdirektivet följer vidare att innehav av ett giltigt uppehållskort ska medföra undantag från krav på visering (artikel 5.2). I 3 kap. 1 § första stycket 15 UtfF anges att utlänningar som har uppehållskort eller permanent uppehållskort som har utfärdats i Sverige eller av behörig myndighet i annan EES-stat är undantagna från kravet på visering. Att en utlänning nekas uppehållskort av Migrationsverket kan också ha betydelse för om vederbörande behöver visering för att resa in i en annan EES-stat.

Mot bakgrund av det anförda görs nu bedömningen att Migrationsverkets beslut om avslag på en ansökan om uppehållskort skulle kunna anses utgöra en begränsning av den fria rörligheten. Ett sådant beslut bör därför kunna överklagas. Även beslut om avslag på en ansökan om intyg om permanent uppehållsrätt och permanent uppehållskort bör kunna överklagas. En ny bestämmelse i utlänningslagen kan lämpligen utformas på så sätt att beslut som rör uppehållsrätt får överklagas till en migrationsdomstol.

Med anledning av att Migrationsverkets beslut i dessa frågor ska kunna överklagas enligt 14 kap. UtlL bör grundbestämmelserna om utfärdande av uppehållskort, intyg om permanent uppehållsrätt och permanent uppehållskort placeras i utlänningslagen.

4.10 Utformning av beslut

Förslag: En förvaltningsmyndighets beslut som avser uppehållsrätt ska vara skriftligt och innehålla de skäl som ligger till grund för beslutet.

Skälen för förslaget: I fråga om beslut som begränsar unionsmedborgares och deras familjemedlemmars fria rörlighet ska enligt rörlighetsdirektivet de berörda ges exakt och fullständig information om grunderna för beslutet, såvida detta inte strider mot statens säkerhetsintressen (artikel 30.2 jämförd med artikel 15.1). Vid rörlighetsdirektivets genomförande bedömdes svensk rätt uppfylla dessa krav (prop. 2005/06:77 s. 85 ff).

I 13 kap. UtlL finns bestämmelser om handläggningen av ärenden hos förvaltningsmyndigheterna m.m. Enligt 13 kap. 10 § första stycket UtlL ska bl.a. beslut som avser avvísning, utvisning eller återreseförbud vara skriftliga och innehålla de skäl som ligger till grund för beslutet. Av 13 kap. 10 § andra stycket UtlL följer bl.a. att en utlänning alltid har rätt till motivering av ett beslut i fråga om nationell visering, om beslutet går utlänningen emot och utlänningen omfattas av EES-avtalet, utan att vara EES-medborgare. För andra beslut än de som anges i 13 kap. 10 § UtlL regleras motiveringsskyldigheten i 20 § förvaltningslagen (1986:223) (jfr prop. 2004/05:170 s. 305). Skyldigheten att motivera avslagsbeslut och beslut om återkallelse eller upphävande av Schengenvisering framgår av viseringskodexen (jfr prop. 2010/11:121 s. 45).

Enligt 20 § förvaltningslagen ska beslut varigenom en myndighet avgör ett ärende innehålla de skäl som har bestämt utgången, om ärendet avser myndighetsutövning mot någon enskild. Skälen får dock utelämnas helt eller delvis bl.a. om det är uppenbart obehövt att upplysa om skälen, om ärendet är så brådskande att det inte finns tid att utforma skälen eller om det är nödvändigt med hänsyn till rikets säkerhet, skyddet för enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden eller något jämförbart förhållande. Har skälen utelämnats, bör myndigheten på begäran av den som är part om möjligt upplysa honom eller henne om skälen i efterhand.

Kommissionen har vid sin granskning av Sveriges genomförande av rörlighetsdirektivet framfört kritik mot genomförandet av artikel 30.2 jämförd med artikel 15.1. Kommissionen har bl.a. påpekat att 20 § förvaltningslagen innehåller fler undantag från motiveringsskyldigheten än vad rörlighetsdirektivet medger.

Som närmare har utvecklats i avsnitt 4.9 skulle bl.a. Migrationsverkets beslut om avslag på en ansökan om uppehållskort kunna anses utgöra en begränsning av den fria rörligheten. Dessa beslut bör därför omfattas av bestämmelsen i 13 kap. 10 § första stycket om skriftliga och motiverade beslut. Bestämmelsen i 13 kap. 10 § första stycket UtlL bör därför ändras till att även omfatta beslut som avser uppehållsrätt.

4.11 Muntlig förhandling i migrationsdomstol

Förslag: Bestämmelserna i 16 kap. 5 § fjärde stycket UtlL, om muntlig förhandling i migrationsdomstol i vissa mål som rör en utlänning som omfattas av EES-avtalet eller avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer, ska tas bort.

Skälen för förslaget: Förfarandet i migrationsdomstol är skriftligt. I handläggningen får ingå muntlig förhandling beträffande viss fråga, när det kan antas vara till fördel för utredningen eller främja ett snabbt avgörande av målet. I migrationsdomstol ska muntlig förhandling hållas, om en utlänning som för talan i målet begär det samt förhandlingen inte är obehövlig och inte heller särskilda skäl talar mot det (16 kap. 5 § första – tredje stycket UtlL).

Utöver dessa bestämmelser, som gäller generellt för alla utlänningar, finns i 16 kap. 5 § fjärde stycket UtlL särskilda bestämmelser om muntlig förhandling i migrationsdomstol som gäller för utlänningar som omfattas av EES-avtalet eller avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer. Enligt dessa bestämmelser ska muntlig förhandling hållas i migrationsdomstol i mål som rör utvisning eller vägran att förnya ett uppehållstillstånd. Även i mål som rör avvisning eller där ansökan om uppehållstillstånd har avslagits ska muntlig förhandling hållas i migrationsdomstol, om det begärs av en utlänning som omfattas av avtalen och som ansökt om uppehållstillstånd. I dessa fall behöver dock muntlig förhandling inte hållas, om detta skulle strida mot den nationella säkerhetens intresse.

Bestämmelserna i 16 kap. 5 § fjärde stycket UtlL motsvarar enligt förarbetena med några språkliga justeringar bestämmelserna i 11 kap. 1 § tredje stycket i 1989 års utlänningslag (prop. 2004/05:170 s. 311). Bestämmelserna infördes ursprungligen för att tillgodose de minimigarantier som ställdes upp i artikel 9 i rådets direktiv 64/221/EEG⁷ (prop. 1996/97:25 s. 297) och gällde då endast utlänningar som omfattas av EES-avtalet. Vid den tidpunkten fanns inte möjlighet till domstolsprövning vid överklagande av beslut i

⁷ Rådets direktiv 64/221/EEG av den 25 februari 1964 om samordning av särskilda åtgärder som gäller utländska medborgares rörlighet och bosättning och som är berättigade med hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa (EGT 56, 4.4.1964, s. 850, Celex 31964L0221).

utlänningsärenden utan sådana överklaganden prövades i stället av Utlänningsnämnden och bestämmelserna i 11 kap. 1 § tredje stycket i 1989 års utlänningslag gällde vid handläggning i Utlänningsnämnden. Bestämmelserna synes ha införts för att kompensera för det förhållandet att möjlighet till domstolsprövning saknades (prop. 1996/97:25 s. 221 f). Den 1 juni 2002 gjordes bestämmelserna tillämpliga också beträffande utlännningar som omfattas av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer (prop. 2000/01:55, bet. 2000/01:UU6, rskr. 2000/01:137).

Rådets direktiv 64/221/EEG har ersatts av rörlighetsdirektivet. Rörlighetsdirektivet gäller för de utlännningar som omfattas av EES-avtalet men däremot inte för de utlännningar som omfattas av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer.

Rörlighetsdirektivet innehåller vissa bestämmelser om rättssäkerhetsgarantier i artiklarna 15 och 31. Av dessa bestämmelser följer att unionsmedborgare och deras familjemedlemmar ska ha tillgång till domstolsprövning i den mottagande medlemsstaten för att överklaga beslut som begränsar deras fria rörlighet. Domstolsprövningen ska göra det möjligt att granska beslutets laglighet samt de fakta och omständigheter som ligger till grund för den föreslagna åtgärden. Den ska även garantera att beslutet inte är oproportionerligt (artikel 31.3). Medlemsstaterna får vägra den berörda personen tillträde till sitt territorium fram till domstolsprövningen, men de får inte hindra denne från att personligen försvara sig vid rättegången, utom om dennes närvaro kan orsaka allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet eller när överklagandet gäller återreseförbud (artikel 31.4).

När rörlighetsdirektivet genomfördes i svensk rätt anfördes i förarbetena att artikel 31.4 endast har aktualitet i de fall muntlig förhandling ska hållas i migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen (prop. 2005/06:77 s. 95).

Rörlighetsdirektivet bedöms inte uppställa ett krav på att muntlig förhandling ska hållas i migrationsdomstol i den utsträckning som anges i 16 kap. 5 § fjärde stycket UtlL. De särskilda bestämmelserna om muntlig förhandling i 16 kap. 5 § fjärde stycket UtlL bedöms kunna tas bort för de utlänningar som omfattas av EES-avtalet. Med hänsyn till att det genom nu gällande utlänningslag har införts ett system med domstolsprövning i utlänningsärenden görs vidare den bedömningen att de särskilda bestämmelserna om muntlig förhandling i 16 kap. 5 § fjärde stycket UtlL kan tas bort även för de utlänningar som omfattas av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer.

5 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Förslag: De föreslagna lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2013.

Bedömning: Det behövs inte några övergångsbestämmelser.

Skälen för förslaget och bedömningen: De föreslagna författningsändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt. Lagändringarna föreslås därför träda i kraft den 1 juli 2013. När det gäller förordningsändringarna är avsikten att de förordningsändringar som inte bygger på en lagändring ska träda i kraft vid en tidigare tidpunkt än den 1 juli 2013.

I promemorian föreslås bl.a. att det ska införas en bestämmelse om skyndsamt handläggning av ansökningar om visering från familjemedlemmar till EES-medborgare. Det föreslås också att det ska införas en bestämmelse om att Migrationsverket ska ta ställning till ansökningar om upphävande av återreseförbud enligt utlänningslagen från EES-medborgare eller familjemedlemmar till EES-medborgare inom sex månader från det att ansökan lämnades in. Dessa bestämmelser föreslås även gälla för familjemedlemmar till vissa svenska medborgare. Ansökningar om visering från familjemedlemmar till EES-medborgare handläggs redan enligt nuvarande ordning skyndsamt. Handläggningstiden för ärenden om upphävande av återreseförbud enligt utlänningslagen har som

regel varit några månader. De nya bestämmelserna om skyndsam handläggning respektive handläggningstid bör med hänsyn härtill tillämpas även på ärenden hos berörd myndighet som ännu inte avgjorts vid ikraftträdandet. Det finns därför inte något behov av övergångsbestämmelser i denna del. Inte heller i övrigt finns det något behov av övergångsbestämmelser.

6 Ekonomiska konsekvenser

Bedömning: Förslaget att ta bort det särskilda registreringsförfarandet för EES-medborgare innebär en besparing för Migrationsverket.

Förslaget att införa en rätt att överklaga Migrationsverkets beslut som rör uppehållsrätt medför ökade kostnader för Migrationsverket, migrationsdomstolarna och Migrationsöverdomstolen. Dessa kostnadsökningar ryms inom befintliga anslagsramar.

Övriga förslag i promemorian får inga ekonomiska konsekvenser för det allmänna.

Skälen för bedömningen: I denna promemoria presenteras förslag till författningsändringar med anledning av en uppföljning av vissa delar av rörlighetsdirektivets genomförande i svensk rätt. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2013.

En EES-medborgare som har uppehållsrätt och som avser att stanna i Sverige under längre tid än tre månader ska idag som huvudregel registrera sig hos Migrationsverket. Förslaget i denna promemoria att ta bort det särskilda registreringsförfarandet för EES-medborgare innebär minskade arbetsuppgifter för Migrationsverket. Enligt Migrationsverkets beräkningar 2011 skulle 30 årsarbetskrafter frigöras om registreringsförfarandet för EES-medborgare togs bort. Förslaget att ta bort registreringsförfarandet bedöms mot denna bakgrund innebära

en besparing för Migrationsverket om 13,5 miljoner kronor för 2013 och om 27 miljoner kronor från och med 2014.

Förslaget att införa en rätt att överklaga Migrationsverkets beslut som rör uppehållsrätt kan förväntas leda till ökade kostnader för Migrationsverket, migrationsdomstolarna och Migrationsöverdomstolen för hantering av överklaganden. Det är framförallt beslut om uppehållskort, intyg om permanent uppehållsrätt och permanent uppehållskort som kommer att omfattas av den föreslagna överklagandebestämmelsen. Antalet ärenden hos Migrationsverket om uppehållskort, intyg om permanent uppehållsrätt och permanent uppehållskort beräknas under 2013 uppgå till totalt 7 000. Migrationsverket antas fatta 1 000 beslut om avslag och överklagandefrekvensen till migrationsdomstol antas uppgå till 70 procent. Den föreslagna överklagandebestämmelsen innebär dock inte i samtliga dessa fall att domstolarna i praktiken tillförs nya mål. Enligt gällande reglering får Migrationsverkets beslut om avvisning och utvisning överklagas till en migrationsdomstol och prövningen i domstolen ska då även omfatta frågan om uppehållsrätt (MIG 2007:53). Av Migrationsöverdomstolens praxis (MIG 2008:34) framgår vidare att det redan idag föreligger en rätt till domstolsprövning av frågan om uppehållsrätt om denna fråga uppstår efter det att ett avlägsnandebeslut har vunnit laga kraft. Förslaget till ny överklagandebestämmelse bedöms innebära att migrationsdomstolarna tillförs cirka 350 mål per år och att Migrationsöverdomstolen tillförs cirka 60 mål per år. De ökade kostnaderna för såväl Migrationsverket som domstolarna bedöms vara marginella och rymmas inom befintliga anslagsramar.

Promemorians förslag som gäller familjemedlemmar till svenska medborgare som återvänder till Sverige efter att ha utnyttjat sin rätt till fri rörlighet enligt rörlighetsdirektivet innebär bl.a. att dessa familjemedlemmar kommer att få uppehållsrätt i Sverige. Enligt uppgift från Migrationsverket är detta en ordning som redan idag tillämpas med stöd av praxis från EU-domstolen. Många av dessa familjemedlemmar har även

rätt till uppehållstillstånd enligt bestämmelserna i 5 kap. 3 och 3 a §§ utlänningslagen. Även den ändring som föreslås i studiestödslagen är en ordning som redan i dag tillämpas. Förslagen bedöms inte innebära någon kostnadsökning för det allmänna.

Under 2011 beviljades registrering eller uppehållskort till 32 familjemedlemmar som var beroende av en EES-medborgare eller hans eller hennes make, sambo eller registrerade partner för sin försörjning. Förslaget att utvidga definitionen av familjemedlem till EES-medborgare till att även omfatta de familjemedlemmar som avses i artikel 3.2 a i rörlighetsdirektivet bedöms bl.a. mot den bakgrunden inte gälla annat än ett mycket begränsat antal personer. Förslaget bedöms inte innebära någon kostnadsökning för det allmänna. Motsvarande bedömningar görs beträffande förslaget att ta bort den begränsning som för närvarande gäller beträffande kretsen av familjemedlemmar till studerande som har uppehållsrätt.

Enligt uppgift från Migrationsverket är verkets beslut alltid skriftliga och motiverade. Förslaget att även beslut som avser uppehållsrätt ska omfattas av bestämmelsen i 13 kap. 10 § första stycket UtlL om utformningen av vissa beslut bedöms därför inte innebära någon kostnadsökning för det allmänna. Inte heller övriga förslag i promemorian bedöms få några ekonomiska konsekvenser för det allmänna.

7 Författningskommentar

7.1 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

1 kap.

3 b § Med EES-stat avses i denna lag en stat som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Med EES-medborgare avses en utlänning som är medborgare i en EES-stat. *När det gäller familjeanknytning avses dock även vissa svenska medborgare i enlighet med vad som närmare framgår av 3 a kap. 2 §.*

Paragrafen anger vad som avses med begreppen EES-stat och EES-medborgare. Övervägandena finns i avsnitt 4.1.

Ändringen i *andra stycket* innebär att begreppet EES-medborgare utvidgas till att avse inte endast utlänningar utan även, när det gäller familjeanknytning, vissa svenska medborgare i enlighet med vad som närmare framgår av 3 a kap. 2 §.

4 b § *Med rörlighetsdirektivet avses i denna lag Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG.*

Paragrafen, som är ny, anger vad som i lagen avses med begreppet rörlighetsdirektivet.

3 a kap.

2 § Med familjemedlem till EES-medborgare avses i denna lag en utlänning som följer med eller i Sverige ansluter sig till en EES-medborgare och som är

1. make eller sambo till EES-medborgaren,
2. släkting i rakt nedstigande led till EES-medborgaren eller till hans eller hennes make eller sambo, om släktingen är beroende av någon av dem för sin försörjning eller är under 21 år,
3. släkting i rakt uppstigande led till EES-medborgaren eller till hans eller hennes make eller sambo, om släktingen är beroende av någon av dem för sin försörjning, *eller*
4. *annan familjemedlem, om familjemedlemmen i det land från vilket han eller hon har kommit är beroende av EES-medborgaren för sin försörjning eller ingår i EES-medborgarens hushåll eller om det av allvarliga hälsoskäl absolut krävs att EES-medborgaren personligen tar hand om familjemedlemmen.*

Med familjemedlem till EES-medborgare avses i denna lag även en utlänning med sådan familjeanknytning som anges i första stycket till en svensk medborgare som återvänder till Sverige efter att ha utnyttjat sin rätt till fri rörlighet enligt rörlighetsdirektivet och som utlänningen har följt med eller anslutit sig till när den svenska medborgaren utnyttjat sin rätt till fri rörlighet.

I paragrafen definieras begreppet familjemedlem till EES-medborgare. Övervägandena finns i avsnitt 4.1 och 4.2.

Av tillägget i *första stycket* 4 framgår att som familjemedlem till EES-medborgare räknas även andra familjemedlemmar än de som tidigare angetts i paragrafen. Det kan t.ex. röra sig om ett syskon eller en moster. Som förutsättning gäller dock att familjemedlemmen i det land från vilket han eller hon har kommit är beroende av EES-medborgaren för sin försörjning eller ingår i EES-medborgarens hushåll eller att det av allvarliga hälsoskäl absolut krävs att EES-medborgaren personligen tar

hand om familjemedlemmen. Tillägget motsvarar de familjemedlemmar som anges i artikel 3.2 a i rörlighetsdirektivet.

Andra stycket, som är nytt, innebär att också familjemedlemmar till vissa svenska medborgare omfattas av begreppet familjemedlem till EES-medborgare. En följd av detta är att de aktuella svenska medborgarna kommer att enligt utlänningslagen anses som EES-medborgare när det gäller familjeanknytning (jfr 1 kap. 3 b §). Tre förutsättningar måste vara uppfyllda för att en familjemedlem till en svensk medborgare ska omfattas av begreppet familjemedlem till EES-medborgare. För det första ska familjemedlemmen vara en utlänning med sådan familjeanknytning till den svenska medborgaren som anges i första stycket. För det andra krävs att den svenska medborgaren återvänder till Sverige efter att ha utnyttjat sin rätt till fri rörlighet enligt rörlighetsdirektivet. En svensk medborgare kan utnyttja sin rätt till fri rörlighet enligt rörlighetsdirektivet t.ex. genom att bosätta sig och arbeta i en annan EES-stat. Var gränsen går för när en svensk medborgare har utnyttjat sin rätt till fri rörlighet enligt rörlighetsdirektivet är en fråga för rättstillämpningen och ytterst EU-domstolen. Det torde dock inte vara tillräckligt att en svensk medborgare reser till en annan EES-stat som vanlig turist. För att omfattas av begreppet familjemedlem till EES-medborgare krävs slutligen att utlänningen följt med eller anslutit sig till den svenska medborgaren när den svenska medborgaren utnyttjat sin rätt till fri rörlighet. Bestämmelsen i andra stycket är föranledd av rättspraxis från EU-domstolen (jfr mål C-370/90 *The Queen mot Immigration Appeal Tribunal och Surinder Singh, ex parte Secretary of State for Home Department*, REG 1992 I-04265, Svensk specialutgåva I-00019 och mål C-291/05 *Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie mot R.N.G. Eind*, REG 2007 I-10719).

Paragrafen ändras i övrigt endast redaktionellt.

4 § En sådan familjemedlem till en EES-medborgare som avses i 2 § första stycket har uppehållsrätt om EES-medborgaren har uppehållsrätt enligt 3 §.

En sådan familjemedlem till en EES-medborgare som avses i 2 § andra stycket har uppehållsrätt.

Upphållsrätt föreligger inte om ett äktenskap ingåtts, ett samboförhållande inletts eller en utlänning adopterats uteslutande i syfte att ge utlänningen uppehållsrätt.

Paragrafen innehåller bestämmelser om uppehållsrätt för familjemedlemmar till EES-medborgare. Övervägandena finns i avsnitt 4.1, 4.4 och 4.5.

Första stycket ändras på så sätt att begränsningen beträffande kretsen av familjemedlemmar till studerande som har uppehållsrätt tas bort. Första stycket ändras också till följd av att definitionen av familjemedlem till EES-medborgare i 2 § ändras. Första stycket omfattar endast, liksom tidigare, familjemedlemmar till andra EES-medborgare än svenska medborgare vilket framgår genom hänvisningen till första stycket i 2 §. En förutsättning för att en sådan familjemedlem ska ha uppehållsrätt är att EES-medborgaren har uppehållsrätt enligt 3 §.

Andra stycket, som är nytt, omfattar familjemedlemmar till svenska medborgare vilket framgår genom hänvisningen till andra stycket i 2 §. För att en sådan familjemedlem ska ha uppehållsrätt krävs inte att den svenska medborgaren uppfyller förutsättningarna för uppehållsrätt enligt 3 §.

Enligt *tredje stycket*, som är nytt, föreligger inte uppehållsrätt om ett äktenskap ingåtts, ett samboförhållande inletts eller en utlänning adopterats uteslutande i syfte att ge utlänningen uppehållsrätt. Syftet med bestämmelsen är att förhindra missbruk av reglerna om uppehållsrätt. Bestämmelsen gäller i förhållande till såväl första som andra stycket. Den införs mot bakgrund av artikel 35 i rörlighetsdirektivet. Omständigheter som kan tala för att ett äktenskap ingåtts uteslutande i syfte att ge utlänningen uppehållsrätt är t.ex. att makarna inte har träffat varandra före äktenskapet, att de inte talar ett språk som båda

förstår, att de misstar sig om varandras personuppgifter, de omständigheter under vilka de lärde känna varandra eller andra viktiga förhållanden av personlig karaktär som berör dem eller att pengar eller gåvor har överlämnats för att få äktenskapet till stånd (med undantag för pengar eller gåvor som ges i hemgift i kulturer där hemgift är normalt förekommande). Att det finns uppgifter som tyder på att en av eller båda makarna har tidigare skenäktenskap bakom sig och att familjelivet har börjat först efter det att ett avlägsnandebeslut fattats är ytterligare omständigheter som kan tala för att det är fråga om ett skenförhållande (jfr kommissionens meddelande till Europaparlamentet och rådet om vägledning till ett bättre införlivande och en bättre tillämpning av direktiv 2004/38/EG om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, KOM [2009] 313 slutlig, och rådets resolution av den 4 december 1997 om de åtgärder som bör vidtas för att bekämpa skenäktenskap, 97/C 382/01). Samtliga omständigheter i det enskilda fallet måste beaktas.

10 § En EES-medborgares familjemedlem som inte själv är EES-medborgare och som har uppehållsrätt *ska* ansöka om uppehållskort hos Migrationsverket senast tre månader efter det att han eller hon kom till Sverige. *Detta* gäller *dock* inte för en utlänning som har ett giltigt uppehållstillstånd eller som inom tre månader från ankomsten till Sverige har ansökt om ett sådant tillstånd.

Paragrafen reglerar skyldigheten att ansöka om uppehållskort. Övervägandena finns i avsnitt 4.7.

Första stycket upphävs vilket innebär att skyldigheten för en EES-medborgare att registrera sig hos Migrationsverket tas bort.

Bestämmelserna i *tredje stycket* som rör registrerings-skyldigheten tas bort. Även bestämmelsen i tredje stycket att skyldigheten att ansöka om uppehållskort inte gäller för medborgare i Danmark, Finland, Island och Norge tas bort

eftersom skyldigheten att ansöka om uppehållskort endast gäller för utlänningar som inte är EES-medborgare.

Paragrafen ändras i övrigt endast språkligt och redaktionellt.

11 § Om det kan antas att en *EES-medborgares* familjemedlem är skyldig att ansöka om uppehållskort enligt 10 §, får Migrationsverket förelägga honom eller henne att fullgöra denna skyldighet. Migrationsverket får även förelägga familjemedlemmen att lämna in sådana *handlingar* som är nödvändiga för att utfärdande av uppehållskort *ska* kunna ske.

Paragrafen innehåller vissa bestämmelser om förelägganden.

Paragrafen ändras till följd av att registreringsskyldigheten för EES-medborgare tas bort. Andra meningen i paragrafen ändras även på så sätt att Migrationsverkets föreläggande, i stället för att avse uppgifter, ska avse handlingar.

12 a § *Migrationsverket ska utfärda*

1. uppehållskort till en EES-medborgares familjemedlem som inte själv är EES-medborgare, om han eller hon har ansökt om sådant kort och har uppehållsrätt,

2. intyg om permanent uppehållsrätt till en EES-medborgare som har ansökt om sådant intyg och som har permanent uppehållsrätt, och

3. permanent uppehållskort till en sådan utlänning som avses i 1, om han eller hon har ansökt om sådant kort och har permanent uppehållsrätt.

Paragrafen, som är ny, behandlar utfärdande av uppehållskort, intyg om permanent uppehållsrätt och permanent uppehållskort. Regleringen motsvarar den tidigare regleringen i 3 a kap. 7 § första stycket 3–5 UtIF. Övervägandena finns i avsnitt 4.9.

13 § Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från de krav som uppställs i 3–7 §§.

Paragrafen innehåller ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om undantag från vissa krav som uppställs i kapitlet. Övervägandena finns i avsnitt 4.6.

Ändringen innebär att regeringen även får meddela föreskrifter om undantag från de krav som uppställs i 7 §, dvs. kraven för att en EES-medborgares familjemedlem som inte själv är EES-medborgare ska ha permanent uppehållsrätt.

14 § Regeringen får meddela föreskrifter om vilka *handlingar* som ska lämnas vid ansökan om uppehållskort.

Paragrafen anger att regeringen får meddela vissa föreskrifter.

Paragrafen ändras till följd av att registreringsskyldigheten för EES-medborgare tas bort. Paragrafen ändras även på så sätt att föreskrifterna, i stället för att avse uppgifter, ska avse handlingar.

7 kap.

9 § Regeringen får meddela föreskrifter om att uppehållstillstånd får återkallas i andra fall än som anges i detta kapitel för de utlänningar som omfattas av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer.

Regeringen får meddela föreskrifter om att uppehållstillstånd får återkallas i andra fall än som anges i detta kapitel för tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatta i en annan EU-stat.

Paragrafen innehåller bemyndiganden för regeringen att meddela föreskrifter om återkallelse av uppehållstillstånd.

Första stycket ändras på så sätt att bemyndigandet inte längre gäller uppehållstillstånd för de utlänningar som omfattas av EES-avtalet. Bemyndigandet i denna del infördes för att regeringen skulle kunna meddela föreskrifter om återkallelse av uppehållstillstånd som beviljats på grund av åtaganden i EES-avtalet (prop. 1991/92:170, Bilaga 10, s. 12). I och med genomförandet av rörlighetsdirektivet beviljas inte längre

uppehållstillstånd med stöd av EES-avtalet till utlännningar som omfattas av det avtalet.

13 kap.

10 § Ett beslut ska vara skriftligt och innehålla de skäl som ligger till grund för beslutet om det avser

- uppehållsrätt,
- resedokument,
- uppehållstillstånd,
- statusförklaring,
- tredjelandsmedborgares ställning som varaktigt bosatt i Sverige,
- avvisning eller utvisning,
- återreseförbud,
- förlängning eller upphävande av tidsfrist för frivillig avresa,
- förvar eller uppsikt, eller
- kroppsvisitation.

Vid beslut i fråga om nationell visering eller arbetstillstånd får skälen som ligger till grund för beslutet utelämnas. En utlänning har dock alltid rätt till motivering av ett beslut i fråga om nationell visering, om beslutet går utlänningen emot och utlänningen *är en familjemedlem till en EES-medborgare* eller omfattas av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer, utan att vara *EES-medborgare* eller medborgare i Schweiz.

Paragrafen innehåller bestämmelser om utformningen av vissa beslut. Övervägandena finns i avsnitt 4.1 och 4.10.

Första stycket ändras så att även beslut som avser uppehållsrätt ska vara skriftliga och innehålla de skäl som ligger till grund för beslutet. Beslut som avser uppehållsrätt kan t.ex. vara beslut om uppehållskort eller beslut om permanent uppehållskort.

Bestämmelsen i *andra stycket* andra meningen formuleras om för att den ska omfatta även de familjemedlemmar till EES-medborgare som avses i 3 a kap. 2 § andra stycket, dvs. familjemedlemmar till vissa svenska medborgare. Bestämmelsen ändras även språkligt.

14 kap.

5 a § En myndighets beslut om avslag på ansökan om Schengenvisering eller om upphävande eller återkallelse av Schengenvisering, får överklagas till en migrationsdomstol.

En myndighets beslut om avslag på ansökan om nationell visering eller återkallelse av nationell visering för en utlänning som *är en familjemedlem till en EES-medborgare* eller omfattas av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer, utan att vara *EES-medborgare* eller medborgare i Schweiz, får överklagas till en migrationsdomstol.

Paragrafen reglerar överklagande av beslut om visering. Övervägandena finns i avsnitt 4.1.

Bestämmelsen i *andra stycket* formuleras om för att den ska omfatta även de familjemedlemmar till EES-medborgare som avses i 3 a kap. 2 § andra stycket, dvs. familjemedlemmar till vissa svenska medborgare. Bestämmelsen ändras även språkligt.

5 b § *Migrationsverkets beslut som rör uppehållsrätt får överklagas till en migrationsdomstol.*

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse om överklagande av Migrationsverkets beslut som rör uppehållsrätt. Övervägandena finns i avsnitt 4.9.

Enligt paragrafen överklagas Migrationsverkets beslut som rör uppehållsrätt till en migrationsdomstol. Beslut som rör uppehållsrätt kan t.ex. vara beslut om uppehållskort eller beslut om permanent uppehållskort.

16 kap.

5 § Förfarandet är skriftligt.

I handläggningen får ingå muntlig förhandling beträffande viss fråga, när det kan antas vara till fördel för utredningen eller främja ett snabbt avgörande av målet.

I migrationsdomstol *ska* muntlig förhandling hållas, om en utlänning som för talan i målet begär det samt förhandlingen inte är obehövlig och inte heller särskilda skäl talar mot det.

Om en utlänning som har kallats vid vite att inställa sig personligen till en förhandling uteblir, får rätten förordna att han eller hon *ska* hämtas till rätten antingen omedelbart eller till en senare dag.

Paragrafen innehåller bestämmelser om muntlig förhandling i migrationsdomstol och Migrationsöverdomstolen. Övervägandena finns i avsnitt 4.11.

Fjärde stycket upphävs vilket innebär att de särskilda bestämmelserna om muntlig förhandling i migrationsdomstol i vissa mål som gäller en utlänning som omfattas av EES-avtalet eller avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer tas bort. När det gäller muntlig förhandling i migrationsdomstol i dessa mål tillämpas i stället bestämmelserna i andra och tredje stycket.

7.2 Förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395)

1 kap.

4 § Utländska medborgare ska, när det gäller rätt till studiestöd enligt denna lag, jämföras med svenska medborgare om de på grund av anställning eller etablering som egenföretagare här i landet kan härleda rättigheter i fråga om sociala förmåner från

1. EU-rätten,
2. avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), eller
3. avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan, och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer.

Första stycket gäller även familjemedlemmar som avses i 3 a kap. 2 § *första stycket* utlänningslagen (2005:716) till sådana utländska medborgare. *Detsamma gäller sådana familjemedlemmar till svenska*

medborgare som avses i 3 a kap. 2 § andra stycket utlänningslagen om den svenska medborgaren är anställd eller egenföretagare här i landet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter i anslutning till bestämmelserna i denna paragraf.

Paragrafen innehåller bestämmelser om studiestöd. Övervägandena finns i avsnitt 4.1.

Andra stycket första meningen ändras på så sätt att hänvisningen görs till första stycket i 3 a kap. 2 § UtlL. Första meningen omfattar, liksom tidigare, familjemedlemmar till sådana utländska medborgare som avses i första stycket. Andra meningen, som är ny, innebär att sådana familjemedlemmar till svenska medborgare som avses i 3 a kap. 2 § andra stycket UtlL, dvs. familjemedlemmar till svenska medborgare som återvänder till Sverige efter att ha utnyttjat sin rätt till fri rörlighet enligt rörlighetsdirektivet och som familjemedlemmen har följt med eller anslutit sig till när den svenska medborgaren utnyttjat sin rätt till fri rörlighet, ska jämföras med svenska medborgare när det gäller rätt till studiestöd enligt studiestödslagen, om den svenska medborgaren är anställd eller egenföretagare i Sverige.

Bilaga – Rörlighetsdirektivet

Rättelse till Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/58/EG om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG

(Europeiska unionens officiella tidning L 158 av den 30 april 2004)

Direktiv 2004/58/EG skall vara som följer:

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2004/38/EG

av den 29 april 2004

om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artiklarna 12, 18, 40, 44 och 52 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande ⁽³⁾,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ⁽⁴⁾, och

av följande skäl:

- (1) Unionsmedborgarskapet ger varje unionsmedborgare en primär, individuell rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorium, med förbehåll för de begränsningar och villkor som fastställs i fördraget och genom de åtgärder som antas för att genomföra detta.
- (2) Fri rörlighet för personer är en av de grundläggande friheterna på den inre marknaden, som omfattar ett område utan inre gränser, där denna frihet säkerställs i enlighet med bestämmelserna i fördraget.

- (3) Unionsmedborgarskap bör vara grundläggande status för medborgarna i medlemsstaterna när de utövar sin rätt att fritt röra sig och uppehålla sig. Det är därför nödvändigt att kodifiera och se över existerande gemenskapsinstrument som var för sig behandlar såväl arbetstagare, egenanställda som studenter och andra inaktiva personer för att förenkla och stärka rätten att fritt röra sig och uppehålla sig för alla unionsmedborgare.

- (4) För att avhjälpa sektorsuppdelningen och den planlösa hanteringen av rätten att fritt röra sig och uppehålla sig och för att göra det lättare att utöva denna rätt krävs en gemensam rättsakt för att delvis ändra rådets förordning (EEG) nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen ⁽⁵⁾ och för att upphäva följande rättsakter: Rådets direktiv 68/360/EEG av den 15 oktober 1968 om avskaffande av restriktioner för rörlighet och bosättning inom gemenskapen för medlemsstaternas arbetstagare och deras familjer, ⁽⁶⁾ rådets direktiv 73/148/EEG av den 21 maj 1973 om avskaffande av restriktioner för rörlighet och bosättning inom gemenskapen för medborgare i medlemsstaterna i fråga om etablering och tillhandahållande av tjänster, ⁽⁷⁾ rådets direktiv 90/364/EEG av den 28 juni 1990 om rätt till bosättning, ⁽⁸⁾ rådets direktiv 90/365/EEG av den 28 juni 1990 om rätt till bosättning för anställda och egna företagare som inte längre är yrkesverksamma ⁽⁹⁾ och rådets direktiv 93/96/EEG av den 29 oktober 1993 om rätt till bosättning för studerande ⁽¹⁰⁾.

⁽¹⁾ EGT C 270 E, 25.9.2001, s. 150.

⁽²⁾ EGT C 149, 21.6.2002, s. 46.

⁽³⁾ EGT C 192, 12.8.2002, s. 17.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets yttrande av den 11 februari 2003 (EUT C 43 E, 19.2.2004, s. 42), rådets gemensamma ståndpunkt av den (EUT C 54 E, 2.3.2004, s. 12) och Europaparlamentets ståndpunkt av den 10 mars 2004 (ännu ej offentliggjort i EUT).

⁽⁵⁾ EGT L 257, 19.10.1968, s. 2. Förordningen senast ändrad genom förordning (EEG) nr 2434/92 (EGT L 245, 26.8.1992, s. 1).

⁽⁶⁾ EGT L 257, 19.10.1968, s. 13. Direktivet senast ändrat genom 2003 års anslutningsakt.

⁽⁷⁾ EGT L 172, 28.6.1973, s. 14.

⁽⁸⁾ EGT L 180, 13.7.1990, s. 26.

⁽⁹⁾ EGT L 180, 13.7.1990, s. 28.

⁽¹⁰⁾ EGT L 317, 18.12.1993, s. 59.

- (5) För att varje unionsmedborgare skall kunna utöva sin rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier på villkor som säkerställer de objektiva villkoren frihet och värdighet bör även familjemedlemmar beviljas denna rätt, oavsett medborgarskap. För tillämpningen av detta direktiv bör definitionen av "familjemedlem" utvidgas, så att den även omfattar registrerade partner om den mottagande medlemsstaten behandlar registrerade partnerskap som likvärdiga med äktenskap.
- (6) För att bevara familjens enhet i vidare mening och med förbehåll för förbudet mot diskriminering på grundval av nationalitet, bör situationen för de personer som inte omfattas av definitionen av familjemedlem enligt detta direktiv och som därför inte har någon automatisk rätt till inresa och uppehåll i den mottagande medlemsstaten behandlas av den mottagande medlemsstaten på grundval av dess nationella lagstiftning, så att den kan besluta huruvida inresa och uppehåll ändå kan beviljas sådana personer, varvid hänsyn skall tas till deras anknytning till unionsmedborgaren och andra omständigheter, t.ex. deras ekonomiska eller fysiska beroende förhållande till unionsmedborgaren.
- (7) De formaliteter som är förenade med unionsmedborgares fria rörlighet inom medlemsstaternas territorier bör fastställas tydligt, utan att det påverkar tillämpningen av de bestämmelser som gäller för nationella gränskontroller.
- (8) För att underlätta den fria rörligheten för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, bör de som redan har fått ett uppehållsdokument undantas från kravet på att erhålla inresevisering i den mening som avses i rådets förordning (EG) nr 539/2001 av den 15 mars 2001 om fastställande av förteckningen över tredje länder vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredje länder vars medborgare är undantagna från detta krav⁽⁷⁾ eller, i förekommande fall, tillämplig nationell lagstiftning.
- (9) Unionsmedborgare bör ha rätt att uppehålla sig i den mottagande medlemsstaten i upp till tre månader utan andra villkor eller formaliteter än att de innehar ett giltigt identitetskort eller pass, med förbehåll för en mer gynnsam behandling som tillämpas på arbetssökande i enlighet med vad som erkänns av domstolens rättspraxis.
- (10) Personer som utövar sin rätt till fri rörlighet bör emellertid inte bli en orimlig belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem under den första
- tiden av vistelsen. Därför bör unionsmedborgarnas och deras familjemedlemmars uppehållsrätt under längre tid än tre månader vara underkastad villkor.
- (11) Unionsmedborgarnas grundläggande och personliga rätt att uppehålla sig i en annan medlemsstat följer direkt av fördraget och är inte beroende av att ett uppehållstillstånd utfärdas.
- (12) För uppehållsperioder som överstiger tre månader bör medlemsstaterna kunna kräva att unionsmedborgaren registrerar sig hos behöriga myndigheter på bosättningsorten, vilket skall styrkas med ett bevis om registrering som utfärdas i detta syfte.
- (13) Kravet på uppehållskort bör begränsas till unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat för uppehållsperioder som är längre än tre månader.
- (14) De bevishandlingar som de behöriga myndigheterna begär för att utfärda ett bevis om registrering eller ett uppehållskort bör specificeras uttömmande för att undvika olikheter i administrativ praxis eller skilda tolkningar som blir till ett alltför stort hinder när unionsmedborgarna och deras familjemedlemmar skall utöva sin uppehållsrätt.
- (15) Familjemedlemmarna bör omfattas av ett rättsligt skydd för det fall att unionsmedborgaren avlider, skiljer sig, gifter sig eller när ett registrerat partnerskap upplöses. Med respekt för familjelivet och den mänskliga värdigheten samt för att under vissa förhållanden undvika missbruk, bör åtgärder vidtas för att säkerställa att familjemedlemmar som redan uppehåller sig inom den mottagande medlemsstatens territorium får behålla uppehållsrätten uteslutande på personlig grund.
- (16) Så länge de personer som omfattas av rätten till bosättning inte utgör en orimlig börda för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem bör de inte utvisas. Därför får en utvisningsåtgärd inte vara en automatisk följd av anlitandet av det sociala biståndssystemet. Den mottagande medlemsstaten bör bedöma om det är fråga om tillfälliga svårigheter och beakta bosättningslängd, personens personliga omständigheter och storleken på det bidrag som har beviljats, när de bedömer huruvida personen ifråga blivit en orimlig börda för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem och bör utvisas. Under inga omständigheter får arbetstagare, egenföretagare eller arbetssökande enligt domstolens definition bli föremål för utvisning, utom av hänsyn till allmän ordning eller säkerhet.

⁽⁷⁾ EGT L 81, 21.3.2001, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 453/2003 (EUT L 69, 13.3.2003, s. 10).

29.6.2004

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 229/37

- (17) Permanent uppehållsrätt för unionsmedborgare som har valt att bosätta sig varaktigt i en annan medlemsstat skulle stärka känslan av ett gemensamt unionsmedborgarskap och är en nyckelfaktor för att främja social sammanhållning, som är ett av gemenskapens grundläggande mål. En permanent uppehållsrätt bör därför föreskrivas för alla unionsmedborgare och deras familjemedlemmar som har varit stadigvarande bosatta i den mottagande medlemsstaten i enlighet med villkoren i detta direktiv under fem års tid utan att bli utvisade.
- (18) För att utgöra ett verkligt instrument för integration i den mottagande medlemsstat där unionsmedborgaren är bosatt, bör den permanenta uppehållsrätten när den en gång erhållits inte omfattas av villkor.
- (19) Vissa särskilda förmåner för unionsmedborgare som är arbetstagare eller egenföretagare och deras familjemedlemmar, vilka kan möjliggöra för dem att erhålla en permanent uppehållsrätt innan de har varit bosatta i fem år i den mottagande medlemsstaten, bör behållas, eftersom de utgör förvärvade rättigheter enligt kommissionens förordning (EEG) nr 1251/70 av den 29 juni 1970 om arbetstagares rätt att stanna kvar inom en medlemsstats territorium efter att ha varit anställda där⁽¹⁾ och rådets direktiv 75/34/EEG av den 17 december 1974 om rätten för medborgare i en medlemsstat att stanna kvar inom en medlemsstats territorium efter att där ha drivit egen rörelse⁽²⁾.
- (20) Förbudet mot diskriminering på grundval av nationalitet innebär att alla unionsmedborgare och deras familjemedlemmar som med stöd av detta direktiv uppehåller sig i en medlemsstat av den medlemsstaten bör behandlas på samma sätt som dennas medborgare inom områden som omfattas av fördraget, med förbehåll för sådana särskilda bestämmelser som uttryckligen anges i fördraget eller i sekundärlagstiftningen.
- (21) Det bör emellertid lämnas åt den mottagande medlemsstaten att bestämma om den skall bevilja socialt bistånd under de tre första månaderna av uppehållet, eller för en längre tid när det gäller arbetsökande, för andra unionsmedborgare än de som är arbetstagare eller egenföretagare eller som bibehåller denna status eller deras familjemedlemmar, eller bistånd till uppehälle för studier, inklusive yrkesutbildning, innan rätten till permanent uppehåll erhållits till dessa personer.
- (22) Enligt fördraget kan rätten att fritt röra sig och uppehålla sig begränsas av hänsyn till allmän ordning, säkerhet och hälsa. För att säkerställa en snävare definition av de omständigheter och rättssäkerhetsgarantier som avgör om unionsmedborgare eller familjemedlemmar kan nekas inresa eller utvisas, bör detta direktiv ersätta rådets direktiv 64/221/EEG av den 25 februari 1964 om samordningen av särskilda åtgärder som gäller utländska medborgares rörlighet och bosättning och som är berättigade med hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa⁽³⁾.
- (23) Utvisning av unionsmedborgare och deras familjemedlemmar av hänsyn till allmän ordning eller säkerhet är en långtgående åtgärd, som allvarligt kan skada personer som, efter att ha utnyttjat de rättigheter och friheter som de erhåller genom fördraget, verkligen har integrerats i den mottagande medlemsstaten. Räckvidden för sådana åtgärder bör därför begränsas i enlighet med proportionalitetsprincipen, för att ta hänsyn till i vilken grad de berörda personerna har integrerats, hur länge de har vistats i den mottagande medlemsstaten, till deras ålder och hälsotillstånd, deras familjsituation och ekonomiska situation och deras anknytning till ursprungslandet.
- (24) Ju högre graden av unionsmedborgarnas och deras familjemedlemmars integrering i den mottagande medlemsstaten är, desto högre bör följaktligen graden av skydd mot utvisning vara. Endast i undantagsfall, av tvingande hänsyn till den allmänna säkerheten, bör utvisning användas mot personer som har varit bosatta under flera år i den mottagande medlemsstaten, i synnerhet om de är födda där och har bott där hela sitt liv. Likaså bör det endast i undantagsfall vara tillåtet att utvisa underåriga, eftersom förbindelsen med familjen bör skyddas, i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter av den 20 november 1989.
- (25) Rättssäkerhetsgarantierna bör också specificeras i detalj för att trygga en hög skyddsnivå för unionsmedborgarnas och deras familjemedlemmars rättigheter vid vägrad inresa eller uppehåll i en annan medlemsstat, samt för att upprätthålla principen om att myndighetsåtgärder vederbörligen måste motiveras.
- (26) Under alla omständigheter bör unionsmedborgare och deras familjemedlemmar som vägras rätt till inresa eller uppehåll i en annan medlemsstat ha möjlighet till domstolsprövning av beslutet.

⁽¹⁾ EGT L 142, 30.6.1970, s. 24.⁽²⁾ EGT L 14, 20.1.1975, s. 10.⁽³⁾ EGT 56, 4.4.1964, s. 850. Direktivet senast ändrat genom direktiv 75/35/EEG (EGT L 14, 20.1.1975, s. 14).

- (27) I överensstämmelse med domstolens rättspraxis, för att förbjuda att medlemsstaterna fattar beslut om förbud på livstid att återvända till deras territorium för personer som omfattas av detta direktiv, bör det bekräftas att unionsmedborgare och deras familjemedlemmar som har förbjudits att återvända till en medlemsstats territorium har rätt att lämna in en ny ansökan efter en rimlig tid och under alla omständigheter tre år efter det att det slutgiltiga återreseförbudet verkställts.
- (28) För att skydda mot missbruk av rättigheter eller bedrägeri, särskilt skenäktenskap eller andra former av förhållanden som ingåtts endast i syfte att åtnjuta rätt att fritt röra sig och uppehålla sig, bör medlemsstaterna ha rätt att anta nödvändiga åtgärder.
- (29) Detta direktiv bör inte påverka mer gynnsamma nationella bestämmelser.
- (30) I syfte att undersöka hur utövandet av rätten att fritt röra sig och uppehålla sig skall kunna underlättas ytterligare, bör kommissionen utarbeta en rapport för att utvärdera möjligheten att lägga fram nödvändiga förslag i detta syfte, särskilt avseende förlängning av uppehållsperioden utan villkor.
- (31) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheterna och friheterna och med de principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. I enlighet med stadgans förbud mot diskriminering bör medlemsstaterna genomföra bestämmelserna i detta direktiv utan diskriminering mellan förmånstagarna till detta direktiv, på sådana grunder såsom kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Syfte

I detta direktiv fastställs

- a) villkor för unionsmedborgares och deras familjemedlemmars utövande av rätten att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorium,
- b) rätten att permanent uppehålla sig inom medlemsstaternas territorium för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar,
- c) begränsningar i rättigheterna i a och b av hänsyn till allmän ordning, säkerhet och hälsa.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

1. unionsmedborgare: varje person som är medborgare i en medlemsstat.
2. familjemedlem:
 - a) make eller maka,
 - b) den partner med vilken unionsmedborgaren har ingått ett registrerat partnerskap på grundval av lagstiftningen i en medlemsstat, om den mottagande medlemsstatens lagstiftning behandlar registrerade partnerskap som likvärdiga med äktenskap och i enlighet med villkoren i relevant lagstiftning i den mottagande medlemsstaten,
 - c) släktingar i rakt nedstigande led som är under 21 år eller är beroende för sin försörjning, även till maken eller maken eller till sådan partner som avses i b,
 - d) de underhållsberättigade släktingar i rakt uppstigande led, även till maken eller maken eller till sådan partner som avses i b.
3. mottagande medlemsstat: den medlemsstat dit unionsmedborgaren reser för att utöva sin rätt att fritt röra sig eller uppehålla sig.

Artikel 3

Förmånstagare

1. Detta direktiv skall tillämpas på alla unionsmedborgare som reser till eller uppehåller sig i en annan medlemsstat än den de själva är medborgare i samt på de familjemedlemmar enligt definitionen i artikel 2.2 som följer med eller ansluter sig till unionsmedborgaren.
 2. Utan att det påverkar de berörda personliga rätt att fritt röra sig eller uppehålla sig, och i överensstämmelse med nationell lagstiftning, skall den mottagande medlemsstaten underlätta inresa och uppehåll för följande personer:
 - a) Alla andra familjemedlemmar, oavsett medborgarskap, som inte omfattas av definitionen i artikel 2.2, om de i det land från vilket de har kommit är beroende av eller bor hos den unionsmedborgare som har primär uppehållsrätt eller om det av allvariga hälsoskäl absolut krävs att unionsmedborgaren personligen tar hand om familjemedlemmen.
 - b) Den partner med vilken unionsmedborgaren har ett varaktigt vederbörligen bestyrkt förhållande.
- Den mottagande medlemsstaten skall företa en noggrann undersökning av de personliga förhållandena och motivera ett eventuellt beslut att neka dessa personer inresa till eller att uppehålla sig i den medlemsstaten.

KAPITEL II

RÄTT TILL UT- OCH INRESA

Artikel 4

Rätt till utresa

1. Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna för kontroll av resehandlingar vid de nationella gränserna skall alla unionsmedborgare med giltigt identitetskort eller pass och deras familjemedlemmar, som inte är medborgare i en medlemsstat, och som har giltigt pass, ha rätt att lämna en medlemsstats territorium för att resa till en annan medlemsstat.

2. Personer som avses i punkt 1 får inte åläggas skyldighet att inneha utresevisering eller någon motsvarande formalitet.

3. Medlemsstaterna skall i enlighet med sina lagar för sina egna medborgares räkning utfärda och förnya ett identitetskort eller pass som anger deras medborgarskap.

4. Passet skall vara giltigt åtminstone i alla medlemsstater och i länder som innehavaren måste fara igenom när denne reser mellan medlemsstaterna. Om det i en medlemsstats lag saknas bestämmelser om utfärdande av identitetskort, skall passet gälla i minst fem år från utfärdandet eller fornyelsen.

Artikel 5

Rätt till inresa

1. Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna för kontroll av resehandlingar vid de nationella gränserna skall medlemsstaterna tillåta unionsmedborgare att resa in på deras territorium med ett giltigt identitetskort eller pass och tillåta familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat att resa in på deras territorium med ett giltigt pass.

Unionsmedborgare får inte åläggas skyldighet att inneha inresevisering eller någon motsvarande formalitet.

2. Familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat skall endast åläggas skyldighet att ha visering i enlighet med förordning (EG) nr 539/2001 eller i förekommande fall med nationell lag. Enligt detta direktiv skall innehav av giltigt uppehållskort enligt artikel 10 medföra undantag för dessa familjemedlemmar från kravet på visering.

Medlemsstaterna skall ge dessa personer all den hjälp de behöver för att få nödvändiga viseringar. Viseringarna skall utfärdas gratis så snart som möjligt på grundval av ett påskyndat förfarande.

3. Den mottagande medlemsstaten får inte införa inrese- eller utrestestämpel i passen för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat om de uppvisar det uppehållskort som föreskrivs i artikel 10.

4. Om en unionsmedborgare eller en familjemedlem till denne, som inte är medborgare i en medlemsstat, inte har de resehandlingar som krävs eller, i förekommande fall, nödvändiga viseringar, skall den berörda medlemsstaten, innan utvisning får komma i fråga, ge dessa personer all rimlig möjlighet att få eller få tillgång till de nödvändiga handlingarna inom rimlig tid eller få bekräftat eller på annat sätt bevisat att de omfattas av rätten att fritt röra sig och uppehålla sig.

5. Medlemsstaten får begära att den berörda personen rapporterar sin närvaro inom dess territorium inom rimlig och icke-diskriminerande tid. Om den berörda personen underlåter att uppfylla detta krav får denne åläggas proportionerliga och icke-diskriminerande sanktioner.

KAPITEL III

UPPEHÅLLSRÄTT

Artikel 6

Upphållsrätt i högst tre månader

1. Unionsmedborgare skall ha rätt att uppehålla sig på en annan medlemsstats territorium i högst tre månader utan några andra villkor eller formaliteter än kravet på att inneha ett giltigt identitetskort eller pass.

2. Bestämmelserna i punkt 1 skall också tillämpas på familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, som följer med eller ansluter sig till unionsmedborgaren och som innehar ett giltigt pass.

Artikel 7

Upphållsrätt för längre tid än tre månader

1. Varje unionsmedborgare skall ha rätt att uppehålla sig inom en annan medlemsstats territorium under längre tid än tre månader om den berörda personen

a) är anställd eller egenföretagare i den mottagande medlemsstaten, eller

b) för egen och sina familjemedlemmars räkning har tillräckliga tillgångar för att inte bli en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem under vistelsen, samt har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i den mottagande medlemsstaten, eller

c) — är inskriven vid en privat eller statlig institution, som är erkänd eller finansierad av den mottagande medlemsstaten på grundval av dess lagstiftning eller administrativa praxis, med huvudsyftet att bedriva studier eller genomgå en yrkesutbildning

— samt har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i den mottagande medlemsstaten samt avger en försäkrans till den behöriga nationella myndigheten, i form av en förklaring eller på något annat valfritt likvärdigt sätt, om att han har tillräckliga tillgångar för att kunna försörja sig själv och familjen, så att de inte blir en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem under deras vistelseperiod, eller

d) är familjemedlem som följer med eller ansluter sig till en unionsmedborgare som uppfyller kraven i a, b eller c.

2. Uppehållsrätten enligt punkt 1 skall även omfatta familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat när de följer med eller ansluter sig till unionsmedborgaren i den mottagande medlemsstaten, förutsatt att unionsmedborgaren uppfyller villkoren i punkt 1 a, 1 b eller 1 c.

3. Vid tillämpningen av punkt 1 a skall en unionsmedborgare som inte längre är arbetstagare eller egenföretagare behålla sin ställning som arbetstagare eller egenföretagare i följande fall:

a) Om personen har drabbats av tillfällig arbetsförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall.

b) Om personen har drabbats av vederbörligen konstaterad ofrivillig arbetslöshet efter mer än ett års anställning och har anmält sig som arbetssökande vid en behörig arbetsförmedling.

c) Om personen har drabbats av vederbörligen registrerad ofrivillig arbetslöshet efter att ha fullgjort en anställning som varit tidsbegränsad till mindre än ett år eller efter att ha blivit ofrivilligt arbetslös under de första tolv månaderna samt har anmält sig som arbetssökande till en behörig arbetsförmedling. I detta fall skall ställningen som arbetstagare kvarstå under minst sex månader.

d) Om personen inleder en yrkesutbildning. Om han eller hon inte är ofrivilligt arbetslös skall ställningen som arbetstagare kvarstå endast om yrkesutbildningen har ett samband med den tidigare sysselsättningen.

4. Med avvikelse från punkt 1 d och punkt 2 ovan skall endast maken eller maken, den registrerade partner som avses i artikel 2.2 b och underhållsberättigade barn ha uppehållsrätt

som familjemedlemmar till en unionsmedborgare som uppfyller villkoren i 1 c. Artikel 3.2 skall tillämpas på hans eller hennes släktingar i rakt uppstigande led samt på makes/makas eller registrerade partners/underhållsberättigade släktingar i rakt uppstigande led.

Artikel 8

Administrativa formaliteter för unionsmedborgare

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 5.5 får den mottagande medlemsstaten ålägga unionsmedborgare att registrera sig hos behöriga myndigheter vid uppehåll som överstiger tre månader.

2. Fristen för registrering får aldrig understiga tre månader räknat från ankomstdagen. Ett bevis om registrering skall utfärdas omedelbart, med uppgift om den registrerade personens namn och adress samt registreringsdatum. Om den berörda personen underlåter att uppfylla registreringskravet får denne åläggas proportionerliga och icke-diskriminerande sanktioner.

3. Det enda krav medlemsstaterna får ställa för att utfärda bevis om registrering är att

— de unionsmedborgare som avses i artikel 7.1 a skall kunna visa upp ett giltigt identitetskort eller pass, en bekräftelse från arbetsgivaren om anställning eller ett anställningsintyg eller bevis på att de är egenföretagare.

— de unionsmedborgare som avses i artikel 7.1 b skall kunna visa upp ett giltigt identitetskort eller pass och bevis på att de uppfyller villkoren i den punkten.

— de unionsmedborgare som avses i artikel 7.1 c skall kunna visa upp ett giltigt identitetskort eller pass, ett bevis på registrering vid en erkänd institution och på att de omfattas av en heltäckande sjukförsäkring samt den förklaring eller dess motsvarighet som avses i artikel 7.1 c. Medlemsstaterna får inte kräva att ett särskilt belopp anges i förklaringen.

4. Medlemsstaterna får inte fastställa något fast belopp som de anser vara "tillräckliga tillgångar", utan de måste ta hänsyn till den berörda personens personliga omständigheter. Detta belopp får i varje fall inte överstiga den beloppsgrens under vilket medborgare i den mottagande medlemsstaten är berättigade till socialt bistånd, eller, om detta kriterium inte kan tillämpas, minimipensionen i den mottagande medlemsstaten.

29.6.2004

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 229/41

5. För att utfärda ett bevis om registrering till en unionsmedborgares familjemedlemmar som själva är unionsmedborgare får medlemsstaterna begära att följande handlingar visas upp:

- a) Ett giltigt identitetskort eller pass.
- b) En handling som bestyrker familjanknytning eller ett registrerat partnerskap.
- c) Vid behov, beviset om registrering för den unionsmedborgare som de följer med eller ansluter sig till.
- d) I de fall som avses i artikel 2.2 c och d, handlingar som styrker att villkoren i den bestämmelsen är uppfyllda.
- e) I de fall som avses i artikel 3.2 a, en handling som utfärdats av den behöriga myndigheten i ursprungslandet eller i det land från vilket personerna anländer och som styrker att de är ekonomiskt beroende av unionsmedborgaren eller är medlemmar av unionsmedborgarens hushåll, eller bevis på att allvarliga hälsoskäl föreligger som absolut kräver att unionsmedborgaren ger familjemedlemmen personlig omvårdnad.
- f) I de fall som avses i artikel 3.2 b, bevis på att ett varaktigt förhållande med unionsmedborgaren föreligger.

Artikel 9

Administrativa formaliteter för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat

1. Medlemsstaterna skall utfärda ett uppehållskort till unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, om det planerade uppehållet överstiger tre månader.
2. Fristen för att ansöka om uppehållskort får inte understiga tre månader räknat från ankomstdagen.
3. Om den berörde personen underlåter att ansöka om uppehållskort får denne åläggas proportionerliga och icke-diskriminerande sanktioner.

Artikel 10

Utfärdande av uppehållskort

1. Upphållsrätten för unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat skall intygas genom att en handling som kallas "uppehållskort för en unionsmedborgares familjemedlem" utfärdas senast sex månader efter det att ansökan lämnades in. Ett intyg om inlämnad ansökan om uppehållskort skall utfärdas omedelbart.

2. För utfärdande av ett uppehållskort skall medlemsstaterna begära att följande handlingar visas upp.

- a) Ett giltigt pass.
- b) En handling som styrker familjanknytning eller ett registrerat partnerskap.
- c) Beviset om registrering eller i avsaknad av ett registrerings-system, ett annat bevis på att den unionsmedborgare som de följer med eller ansluter sig till har hemvist i den mottagande medlemsstaten.
- d) I de fall som avses i artikel 2.2 c och d, handlingar som styrker att villkoren i de bestämmelserna är uppfyllda.
- e) I de fall som avses i artikel 3.2 a, en handling som utfärdats av den behöriga myndigheten i ursprungslandet eller i det land från vilket personerna anländer som styrker att de är ekonomiskt beroende av unionsmedborgaren eller ingår i unionsmedborgarens hushåll, eller bevis på att allvarliga hälsoskäl föreligger som absolut kräver att unionsmedborgaren ger familjemedlemmen personlig omvårdnad.
- f) I de fall som avses under artikel 3.2 b, bevis på att det föreligger en varaktigt förhållande med unionsmedborgaren.

Artikel 11

Upphållskortets giltighet

1. Det uppehållskort som avses i artikel 10.1 skall gälla i fem år från dagen för utfärdandet eller under den beräknade tiden för unionsmedborgarens vistelse om denna inte överstiger fem år.
2. Upphållskortets giltighet skall inte påverkas av tillfällig frånvaro som inte överstiger sex månader per år eller av längre frånvaro på grund av obligatorisk militärtjänst eller av en frånvaro på högst tolv på varandra följande månader av viktiga skäl, t.ex. graviditet och förlossning, allvarlig sjukdom, studier eller yrkesutbildning eller utstationering på grund av arbete i en annan medlemsstat eller i tredje land.

Artikel 12

Bibehållen uppehållsrätt för familjemedlemmar om unionsmedborgaren avlider eller lämnar landet

1. Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket skall unionsmedborgarens död eller avresa från den mottagande medlemsstaten inte påverka uppehållsrätten för unionsmedborgares familjemedlemmar som är medborgare i en medlemsstat.

Innan personerna i fråga kan få permanent uppehålls rätt skall de uppfylla villkoren i artikel 7.1 a, 7.1 b, 7.1 c eller 7.1 d.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket skall unionsmedborgarens död inte leda till förlust av uppehållsrätten för unionsmedborgarens familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat och som har varit bosatta i den mottagande medlemsstaten som familjemedlemmar i minst ett år före unionsmedborgarens frånfalle.

Innan personerna i fråga förvärvat permanent uppehålls rätt skall det fortfarande vara ett krav för uppehålls rätt att de kan visa att de är anställda eller egenföretagare eller att de har tillräckliga tillgångar för sig själva och sina familjemedlemmar för att inte bli en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem under sin uppehållsperiod samt har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i den mottagande medlemsstaten, eller är medlemmar i en familj som redan är bildad i den mottagande medlemsstaten av en person som uppfyller dessa villkor. "Tillräckliga tillgångar" skall vara sådana som anges i artikel 8.4.

Den uppehålls rätt som sådana familjemedlemmar har är uteslutande på personlig grund.

3. Unionsmedborgarens avresa från den mottagande medlemsstaten eller unionsmedborgarens död skall inte medföra förlust av uppehålls rätt för unionsmedborgarens barn eller för den förälder som har den faktiska vården om barnen, oavsett nationalitet, om barnen är bosatta i den mottagande medlemsstaten och inskrivna vid en utbildningsanstalt för att bedriva studier där, förrän deras studier avslutats.

Artikel 13

Bibehållen uppehålls rätt för familjemedlemmar vid äktenskapsskillnad, ogiltigförklaring av äktenskap eller upplösning av registrerat partnerskap

1. Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket skall unionsmedborgarens äktenskapsskillnad, ogiltigförklaring av äktenskap eller upplösning av registrerat partnerskap som avses i artikel 2.b inte påverka uppehållsrätten för unionsmedborgarens familjemedlemmar som är medborgare i en medlemsstat.

Innan personerna i fråga kan få permanent uppehålls rätt skall de uppfylla kraven i artikel 7.1 a, 7.1 b, 7.1 c eller 7.1 d.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket skall äktenskapsskillnad, ogiltigförklaring av äktenskap eller upplösning av registrerat partnerskap som avses i artikel 2.b inte leda

till förlust av uppehållsrätten för unionsmedborgarens familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat

- a) om äktenskapet eller det registrerade partnerskap som avses i artikel 2 b, när förordandet för äktenskapsskillnad eller ogiltigförklaring av äktenskapet eller upplösning av det registrerade partnerskapet inleddes, har varat i minst tre år, varav minst ett år i den mottagande medlemsstaten, eller
- b) om vården av unionsmedborgarens barn genom överenskommelse mellan makarna eller parterna som avses i artikel 2.b eller genom ett domstolsbeslut har överlåtits på den make, maka eller partner som inte är medborgare i en medlemsstat, eller
- c) om detta är befogat med hänsyn till särskilt svåra omständigheter t.ex. att ha varit utsatt för våld i hemmet medan äktenskapet eller det registrerade partnerskapet bestod, eller
- d) om den make, maka eller partner som avses i artikel 2.b, som inte är medborgare i en medlemsstat, genom överenskommelse mellan makarna eller parterna eller genom ett domstolsbeslut har rätt till umgänge med ett underårigt barn, förutsatt att domstolen har fastställt att denna umgänges rätt måste ske i den mottagande medlemsstaten och under så lång tid som krävs.

Innan personerna i fråga förvärvat permanent uppehålls rätt skall det fortfarande vara ett krav för uppehållsrätten att de kan visa att de är anställda eller egenföretagare eller har tillräckliga tillgångar för sig själva och sina familjemedlemmar för att inte bli en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem under sin uppehållsperiod, samt har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i den mottagande medlemsstaten, eller att de är medlemmar i en familj som redan är bildad i den mottagande medlemsstaten av en person som uppfyller dessa krav. "Tillräckliga tillgångar" skall vara sådana som anges i artikel 8.4.

Den uppehålls rätt som sådana familjemedlemmar har är uteslutande på personlig grund.

Artikel 14

Bibehållen uppehålls rätt

1. Unionsmedborgare och deras familjemedlemmar skall ha uppehålls rätt enligt artikel 6 så länge de inte blir en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem.

2. Unionsmedborgare och deras familjemedlemmar skall ha uppehålls rätt enligt artiklarna 7, 12 och 13 så länge de uppfyller villkoren i dessa artiklar.

29.6.2004

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 229/43

I särskilda fall då det finns rimliga tvivel på huruvida en unionsmedborgare eller dennes familjemedlemmar uppfyller kraven i artiklarna 7, 12 och 13 får medlemsstaterna kontrollera att dessa krav är uppfyllda. Denna kontroll skall inte genomföras systematiskt.

3. En utvisningsåtgärd skall inte vara den automatiska följden av att unionsmedborgare eller deras familjemedlemmar har anlitat det sociala biståndssystemet i den mottagande medlemsstaten.

4. Genom undantag från punkterna 1 och 2 och utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i kapitel VI får en utvisningsåtgärd under inga förhållanden vidtas mot unionsmedborgare eller deras familjemedlemmar

- a) om unionsmedborgarna är anställda eller egenföretagare, eller
- b) om unionsmedborgarna har kommit till den mottagande medlemsstatens territorium för att söka arbete. I detta fall kan unionsmedborgarna och deras familjemedlemmar inte utvisas så länge unionsmedborgarna kan styrka att de fortfarande söker arbete och att de verkligen har möjlighet att få anställning.

Artikel 15

Rättssäkerhetsgarantier

1. Förfarandena i artiklarna 30 och 31 skall på motsvarande sätt tillämpas på alla beslut som på andra grunder än allmän ordning, säkerhet eller hälsa begränsar unionsmedborgares och deras familjemedlemmars fria rörlighet.

2. Att det pass eller identitetskort som användes för att resa in i den mottagande medlemsstaten och som legat till grund för utfärdande av bevis om registrering eller uppehållskort, har upphört att gälla, får inte ligga till grund för utvisning från den mottagande medlemsstaten.

3. Den mottagande medlemsstaten får inte kombinera ett beslut om utvisning enligt punkt 1 med ett återreseförbud.

KAPITEL IV

PERMANENT UPEPHÅLLSRÄTT

Avsnitt I

Berättigande

Artikel 16

Allmän regel för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar

1. Unionsmedborgare som har uppehållit sig lagligt under en fortlöpande period av fem år i den mottagande medlems-

staten skall ha permanent uppehållsrätt där. Denna rätt skall inte vara underkastad villkoren i kapitel III.

2. Bestämmelserna i punkt 1 skall också tillämpas på familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, men som lagligt har uppehållit sig tillsammans med unionsmedborgaren i den mottagande medlemsstaten under en period av fem på varandra följande år.

3. Stadigvarande uppehåll skall inte påverkas av tillfällig frånvaro som inte överstiger sammanlagt sex månader per år eller av längre frånvaro på grund av obligatorisk militärtjänst eller av en frånvaro på högst tolv på varandra följande månader av viktiga skäl, t.ex. graviditet och förlösning, allvarlig sjukdom, studier eller yrkesutbildning, eller utstationering på grund av arbete i en annan medlemsstat eller i tredje land.

4. När uppehållsrätt väl har förvärvat skall den endast kunna gå förlorad genom bortovaro från den mottagande medlemsstaten i mer än två på varandra följande år.

Artikel 17

Undantag för personer som inte längre arbetar i den mottagande medlemsstaten och deras familjemedlemmar

1. Genom undantag från artikel 16 skall följande personer ges permanent uppehållsrätt i den mottagande medlemsstaten, även om de inte har varit bosatta där under en fortlöpande period av fem år:

- a) Anställda eller egenföretagare som, när de upphört att arbeta, har uppnått den ålder som enligt den mottagande medlemsstatens lag krävs för rätt till ålderspension eller anställda som upphört att vara anställda i samband med förtidspensionering, om de har arbetat och uppehållit sig i den medlemsstaten åtminstone under de tolv föregående månaderna och fortlöpande har uppehållit sig i landet i minst tre år.

Om lagen i den mottagande medlemsstaten inte tillerkänner vissa kategorier av egenföretagare rätt till ålderspension, skall åldersvillkoret anses uppfyllt när personen i fråga har uppnått en ålder av 60 år.

- b) Anställda eller egenföretagare som fortlöpande har uppehållit sig i den mottagande medlemsstaten i mer än två år och slutat arbeta där som följd av permanent arbetslöshet.

Om denna oförmåga beror på en arbetsolycka eller yrkes-sjukdom som berättigar personen i fråga till en förmån som helt eller delvis utbetalas av en institution i den mottagande medlemsstaten, skall inga krav ställas på uppehållets längd.

- c) Anställda eller egenföretagare som efter tre års fortlöpande anställning och uppehåll i den mottagande medlemsstaten arbetar som anställda eller egenföretagare i en annan medlemsstat men behåller sin bostad i den mottagande medlemsstaten och återvänder dit i regel varje dag eller åtminstone en gång i veckan.

För förvärv av de rättigheter som avses i a och b skall anställningsperioder i den medlemsstat där den berörda personen arbetar betraktas som om de tillbringats i den mottagande medlemsstaten.

Perioder av ofrivillig arbetslöshet som vederbörligen registrerats av en behörig arbetsförmedling eller perioder av ofrivilliga avbrott i arbetet och frånvaro från eller upphörande av verksamheten som beror på sjukdom eller olycksfall, skall anses som yrkesverksamma perioder.

2. Villkoren avseende uppehållets och anställningens längd i punkt 1a och villkoret avseende uppehållets längd i punkt 1b skall inte tillämpas om den anställdes eller egenföretagarens make eller partner enligt artikel 2.2 b är medborgare i den mottagande medlemsstaten eller har förlorat sitt medborgarskap i den medlemsstaten som en följd av äktenskapet med den anställda eller egenföretagaren i fråga.

3. Oavsett medborgarskap skall familjemedlemmar till en anställd eller egenföretagare som uppehåller sig tillsammans med denne i den mottagande medlemsstaten ha permanent uppehållsrätt i den medlemsstaten om den anställda eller egenföretagaren själv har förvärvat permanent uppehållsrätt i den medlemsstaten med stöd av punkt 1.

4. Om emellertid den anställda eller egenföretagaren avlider medan han fortfarande är yrkesverksam, men innan han förvärvat permanent uppehållsrätt i den mottagande medlemsstaten med stöd av punkt 1, skall dennes familjemedlemmar som uppehåller sig tillsammans med denne i den mottagande medlemsstaten dock ha permanent uppehållsrätt där, om

- a) den anställda eller egenföretagaren vid sin död fortlöpande uppehållit sig i den medlemsstaten i två år,
- b) dödsfallet beror på en arbetsolycka eller en yrkessjukdom, eller

- c) den efterlevande maken har förlorat sitt medborgarskap i den medlemsstaten som en följd av äktenskapet med den anställda eller egenföretagaren i fråga.

Artikel 18

Förvärv av permanent uppehållsrätt för vissa familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 17 skall unionsmedborgares familjemedlemmar som avses i artikel 12.2 och artikel 13.2 som uppfyller villkoren däri förvärva permanent uppehållsrätt efter lagligt uppehåll under fem på varandra följande år i den mottagande medlemsstaten.

Avsnitt II

Administrativa formaliteter

Artikel 19

Intyg om permanent uppehållsrätt för unionsmedborgare

1. Medlemsstaterna skall, efter att ha kontrollerat uppehållets varaktighet, efter ansökan utfärda ett intyg om permanent uppehållsrätt för unionsmedborgare som uppfyller villkoren för permanent uppehållsrätt.

2. Intyget om permanent uppehållsrätt skall utfärdas snarast möjligt.

Artikel 20

Permanent uppehållskort för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat

1. Medlemsstaterna skall för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat men som uppfyller villkoren för permanent uppehållsrätt utfärda ett permanent uppehållskort senast sex månader efter det att ansökan lämnades in. Det permanenta uppehållskortet skall förnyas automatiskt vart tionde år.

2. Ansökan om permanent permanent uppehållskort skall lämnas in innan det uppehållskortet löper ut. Om den berörde personen underlåter att ansöka om permanent uppehållskort får denne åläggas proportionerliga och icke-diskriminerande sanktioner.

3. Avbrott i uppehållet som inte överstiger två på varandra följande år skall inte påverka uppehållskortets giltighet.

29.6.2004

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 229/45

Artikel 21

Stadigvarande uppehåll

Vid tillämpningen av detta direktiv får stadigvarande uppehåll styrkas med varje bevismedel som godtas i den mottagande medlemsstaten. Varje verkställt utvisningsbeslut mot den berörda personen som verkställts i vederbörlig ordning skall medföra att det stadigvarande uppehållet anses avbrutet.

KAPITEL V

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER OM UPEHÅLLSRÄTT OCH PERMANENT UPEHÅLLSRÄTT

Artikel 22

Territoriell räckvidd

Upehållsrätt och permanent uppehållsrätt skall gälla inom den mottagande medlemsstatens hela territorium. Medlemsstaterna får begränsa den territoriella giltigheten för uppehållsrätt och permanent uppehållsrätt endast om sådana begränsningar även gäller medlemsstatens egna medborgare.

Artikel 23

Närstående rättigheter

Unionsmedborgares familjemedlemmar som har uppehållsrätt eller permanent uppehållsrätt i en medlemsstat skall, oavsett medborgarskap, ha rätt att ta anställning eller inleda verksamhet som egenföretagare.

Artikel 24

Likabehandling

1. Om inte annat följer av sådana specifika bestämmelser som uttryckligen anges i fördraget och sekundärlagstiftningen skall alla unionsmedborgare som enligt detta direktiv uppehåller sig i den mottagande medlemsstaten åtnjuta samma behandling som den medlemsstatens egna medborgare inom de områden som omfattas av fördraget. Även familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, men som har uppehållsrätt eller permanent uppehållsrätt, skall åtnjuta denna rättighet.

2. Genom undantag från punkt 1 skall den mottagande medlemsstaten inte vara skyldig att bevilja socialt bistånd under uppehållets första tre månader, eller i förekommande fall den

längre period som anges i artikel 14.4 b, och heller inte innan permanent uppehållsrätt beviljats vara skyldig att bevilja bistånd till uppehålle för studier inklusive yrkesutbildning i form av studiebidrag eller studielån till andra personer än anställda eller egenföretagare, personer som behåller sådan ställning eller deras familjemedlemmar.

Artikel 25

Allmänna bestämmelser om uppehållsdokument

1. Innehav av sådant bevis om registrering som avses i artikel 8, av ett intyg om permanent uppehållsrätt, av ett intyg om att ansökan om uppehållskort för familjemedlemmar har lämnats in, av ett uppehållskort eller av ett permanent uppehållskort, får under inga förhållanden göras till ett villkor för att utöva en rättighet eller för att administrativa formaliteter skall utföras, då innehav av rättigheter kan styrkas genom andra bevismedel.

2. De handlingar som anges i punkt 1 skall utfärdas gratis eller mot betalning av ett belopp som inte överstiger de avgifter som landets egna medborgare betalar för liknande handlingar.

Artikel 26

Kontroller

Medlemsstaterna får kontrollera att eventuella krav i nationell lagstiftning på att utländska medborgare alltid skall medföra bevis om registrering eller uppehållskort följs, förutsatt att de ställer samma krav på sina egna medborgare i fråga om dessas identitetskort. Medlemsstaterna får tillämpa samma sanktioner för överträdelse av detta krav som de tillämpar på sina egna medborgare för underlåtelse att medföra identitetskort.

KAPITEL VI

BEGRÄNSNINGAR I RÄTTEN TILL INRESA OCH UPEHÅLL AV HÄNSYN TILL ALLMÄN ORDNING, SÄKERHET ELLER HÄLSA

Artikel 27

Allmänna principer

1. Med förbehåll för bestämmelserna i detta kapitel får medlemsstaterna begränsa den fria rörligheten för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar, oavsett medborgarskap, av hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa. Sådana hänsyn får inte åberopas för att tjäna ekonomiska syften.

2. Åtgärder som vidtas med hänsyn till allmän ordning eller säkerhet skall överensstämma med proportionalitetsprincipen och uteslutande vara grundade på vederbörandes personliga beteende. Tidigare straffdomar skall inte i sig utgöra skäl för sådana åtgärder.

Den berörda personens personliga beteende måste utgöra ett verkligt, faktiskt och tillräckligt allvarligt hot mot ett grundläggande samhällsintresse. Motiveringar som inte beaktar omständigheterna i det enskilda fallet eller som tar allmänpreventiva hänsyn skall inte accepteras.

3. För att bedöma huruvida den berörda personen är en fara för allmän ordning eller allmän säkerhet får den mottagande medlemsstaten vid utfärdandet av beviset om registrering, eller, om registreringssystem saknas, senast tre månader efter den berörda personens inresa på dess territorium eller från den tidpunkt då personen rapporterar sin närvaro inom dess territorium i enlighet med artikel 5.5 eller när uppehållskortet utfärdas, om den bedömer det som absolut nödvändigt, anmoda ursprungsmedlemsstaten och eventuellt andra medlemsstater att lämna upplysningar om huruvida den berörda personen tidigare har förekommit i polisens register. Sådana förfrågningar får inte göras rutinmässigt. Den tillfrågade medlemsstaten skall svara inom två månader.

4. Den medlemsstat som har utfärdat passet eller identitetskortet skall utan formaliteter åter ta emot dess innehavare på sitt territorium om denne av hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa har utvisats från en annan medlemsstat, även om handlingen inte längre är giltig eller innehavarens medborgarskap är ifrågasatt.

Artikel 28

Skydd mot utvisning

1. Innan den fattar ett beslut om utvisning av hänsyn till allmän ordning eller säkerhet skall den mottagande medlemsstaten beakta sådana faktorer som längden av personens uppehåll inom dess territorium, personens ålder, hälsotillstånd, familjesituation, ekonomiska situation, sociala och kulturella integritet i den mottagande medlemsstaten och banden till ursprungslandet.

2. Den mottagande medlemsstaten får inte fatta beslut om utvisning av unionsmedborgare eller deras familjemedlemmar, oavsett medborgarskap, som har permanent uppehållsrätt på dess territorium, utom i de fall det föreligger ett allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet.

3. Beslut om utvisning av unionsmedborgare får inte fattas, utom om beslutet grundar sig på tvingande hänsyn till allmän säkerhet såsom de definieras av medlemsstaterna, om de

a) har uppehållit sig i den mottagande medlemsstaten under de tio föregående åren, eller

b) är underåriga, utom i de fall utvisningen är nödvändig för barnets bästa enligt Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter av den 20 november 1989.

Artikel 29

Folkhälsa

1. De enda sjukdomar som kan motivera åtgärder som begränsar den fria rörligheten skall vara sjukdomar som kan vara epidemiska enligt Världshälsoorganisationens gällande bestämmelser samt andra smittsamma infektions- eller parasit-sjukdomar om de i den mottagande medlemsstaten omfattas av skyddsbestämmelser som gäller för de egna medborgarna.

2. Sjukdomar som uppstår senare än tre månader efter inresan får inte ligga till grund för utvisning.

3. Om det finns starkt grundade skäl får en medlemsstat, inom tre månader efter inresan, kräva att personer som uppfyller villkoren för uppehållsrätt genomgår en kostnadsfri hälsoundersökning för att fastställa att de inte lider av någon av de sjukdomar som avses i punkt 1. Sådana hälsoundersökningar får inte göras rutinmässigt.

Artikel 30

Delgivning av beslut

1. Varje beslut som fattas i enlighet med artikel 27.1 skall skriftligen delges de berörda på sådant sätt att de kan förstå beslutets innehåll och följd.

2. De berörda skall ges exakt och fullständig information om de hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa som ligger till grund för ett beslut som gäller dem, såvida detta inte strider mot statens säkerhetsintressen.

3. Delgivningen skall innehålla uppgifter om till vilken domstol eller administrativ myndighet den berörda personen kan lämna in ett överklagande, tidsfristen för överklagande och, i förekommande fall, hur lång tid som står till dennes förfogande för att lämna medlemsstatens territorium. Utom i väl bestyrkta brådskande fall, skall tidsfristen för att lämna territoriet vara minst en månad från datum för delgivningen.

29.6.2004

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 229/47

Artikel 31

Den berörda medlemsstaten skall fatta ett beslut om denna ansökan inom sex månader efter det att den lämnades in.

Rättssäkerhetsgarantier

1. De berörda personerna skall ha tillgång till domstolsprövning och, i förekommande fall, till prövning av administrativ myndighet, i den mottagande medlemsstaten för att överklaga eller begära omprövning av beslut mot dem av hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa.

2. Om överklagandet eller begäran om omprövning av beslutet om utvisning åtföljs av en ansökan om ett interimistiskt beslut om att verkställigheten av utvisningen skall skjutas upp, får den faktiska utvisningen från territoriet inte ske förrän det interimistiska beslutet har fattats, utom i de fall

— beslutet om utvisning grundas på ett tidigare rättsligt avgörande, eller

— de berörda personerna tidigare har beviljats rättslig prövning, eller

— beslutet om utvisning grundas på tvingande hänsyn till allmän säkerhet enligt artikel 28.3.

3. Domstolsprövningen skall göra det möjligt att granska beslutets laglighet samt de fakta och omständigheter som ligger till grund för den föreslagna åtgärden. Den skall även garantera att beslutet inte är oproportionerligt, särskilt med hänsyn till kraven i artikel 28.

4. Medlemsstaterna får vägra den berörda personen tillträde till sitt territorium fram till domstolsprövningen, men de får inte hindra denne från att personligen försvara sig vid rättsgången, utom om dennes närvaro kan orsaka allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet eller när överklagandet eller omprövningen gäller återreseförbud.

Artikel 32

Varaktigheten av ett återreseförbud

1. Personer som beläggs med återreseförbud av hänsyn till allmän ordning eller säkerhet får lämna in en ansökan om upphävande av återreseförbudet efter en med hänsyn till omständigheterna skälig frist, och i vart fall efter tre år från och med verkställigheten av beslutet om det slutgiltiga återreseförbudet, som lagligen fattats enligt gemenskapsrätten, genom att åberopa bevisning som kan styrka att de faktiska omständigheter som låg till grund för beslutet om återreseförbud har ändrats.

2. De personer som avses i punkt 1 skall inte ha rätt till inresa på den berörda medlemsstatens territorium under prövningen av deras ansökan.

Artikel 33

Utvisning som påföljd eller särskild rättsverkan

1. Den mottagande medlemsstaten får besluta om utvisning som sanktion eller som särskild rättsverkan till ett frihetsberövande endast om kraven i artiklarna 27, 28 och 29 är uppfyllda.

2. Om ett utvisningsbeslut i enlighet med punkt 1 verkställs mer än två år efter det att beslutet fattades, skall medlemsstaten kontrollera om den berörda personen fortfarande utgör ett verkligt hot mot den allmänna ordningen eller säkerheten, och bedöma om omständigheterna har ändrats sedan utvisningsbeslutet utfärdades.

KAPITEL VII

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 34

Tillhandahållande av information

Medlemsstaterna skall sprida information om unionsmedborgarnas och deras familjemedlemmars rättigheter och skyldigheter inom det område som omfattas av detta direktiv, i synnerhet genom informationskampanjer via nationella och lokala medier och andra kommunikationsmedel.

Artikel 35

Missbruk av rättigheter

Medlemsstaterna får vidta nödvändiga åtgärder för att neka, avbryta eller dra tillbaka en rättighet enligt detta direktiv i händelse av missbruk av rättigheter eller bedrägeri, till exempel skenäktenskap. En sådan åtgärd skall vara proportionerlig och i enlighet med de rättssäkerhetsgarantier som föreskrivs i artiklarna 30 och 31.

Artikel 36

Sanktioner

Medlemsstaterna skall fastställa bestämmelser om sanktioner för överträdelser av nationella bestämmelser som antas i enlighet med detta direktiv och vidta de åtgärder som krävs för att de skall tillämpas. Sanktionerna skall vara effektiva och proportionerliga. Medlemsstaterna skall anmäla dessa bestämmelser till kommissionen senast den 30 april 2006, och eventuella senare ändringar så snart som möjligt.

Artikel 37

Mer förmånliga nationella bestämmelser

Bestämmelserna i detta direktiv skall inte påverka lagar eller andra författningar i medlemsstaterna som är mer förmånliga för de personer som omfattas av detta direktiv.

Artikel 38

Upphävande

1. Artiklarna 10 och 11 i förordning (EEG) nr 1612/68 skall upphöra att gälla med verkan från och med den 30 april 2006.
2. Direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG skall upphöra att gälla med verkan från och med 30 april 2006.
3. Hänvisningar till de upphävda bestämmelserna och direktiven skall anses som hänvisningar till detta direktiv.

Artikel 39

Rapportering

Kommissionen skall senast den 30 april 2008 till Europaparlamentet och rådet överlämna en rapport om tillämpningen av detta direktiv tillsammans med eventuella förslag särskilt om behovet av att förlänga den tidsperiod då unionsmedborgare och deras familjemedlemmar får vistas inom den mottagande medlemsstatens territorium utan villkor. Medlemsstaterna skall lämna kommissionen de uppgifter som behövs för att utarbeta denna rapport.

Artikel 40

Införlivande

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 30 april 2008. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texten till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv tillsammans med en tabell som visar hur bestämmelserna i detta direktiv motsvarar de nationella bestämmelser som antagits.

Artikel 41

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 42

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 29 april 2004.

På Europaparlamentets vägnar

P. Cox

Ordförande

På rådets vägnar

M. McDOWELL

Ordförande

Departementsserien 2012

Kronologisk förteckning

1. Nya regler om prospekt. Fi.
2. Specialist i allmänmedicin – en yrkeskvalifikation för läkare i allmänpraktik. S.
3. Rättssäkerhet och likabehandling i arbetslöshetsförsäkringen. A.
4. Revision i finansiella företag. Fi.
5. Behandling av personuppgifter vid Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering. A.
6. Patientrörlighet i EU förslag till ny lag. S.
7. Fordonsrelaterade skulder. N.
8. Nationell samordning av hemslojden – en översyn av Nämnden för hemslojdsfrågor. Ku.
9. Karenstid för egenföretagare, m.m. S.
10. Blankning. Fi.
11. Kontrollköp – ålderskontroll vid försäljning av folköl, tobak och receptfria läkemedel. S.
12. En ny taltidningsverksamhet. Ku.
13. Ny bibliotekslag. Ku.
14. Skadestånd för miljöfarliga sjötransporter. Ju.
15. Bevakning ombord på svenska fartyg. N.
16. Genomförande av ändringsdirektiv 2011/62/EU. Förhindrande av förfalskade läkemedel i den lagliga försörjningskedjan. S.
17. Överflyttning av vissa utlänningsärenden till den ordinarie migrationsprocessen samt borttagande av automatiskt uppskov vid ansökan om nåd. Ju.
18. Convention on nuclear safety 2012 extra ordinary meeting. The Swedish National Report. M.
19. Kroatiens anslutning till Europeiska unionen. + Bilagedel. UD.
20. Inspektionen för vård och omsorg – en ny effektiv tillsynsmyndighet för hälso- och sjukvård och socialtjänst. S.
21. Ny myndighet för infrastrukturfrågor för vård och apotek. S.
22. Europarådskonventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål. Tillträde till det andra tilläggsprotokollet. Ju.
23. Svenska miljömål – preciseringar av miljö- kvalitetsmålen och en första uppsättning etappmål. M.
24. Utökad målgrupp för samhällsorientering. A.
25. Förstärkt skydd för arbetstagare med allmän visstidsanställning och vikariat. A.
26. Jobbstimulans inom det ekonomiska biståndet m.m. S.
27. Utvidgad målgrupp för etableringslagen. A.
28. Genomförande av blåkortsdirektivet. Ju.
29. En gemensam inlämningsfunktion för skogsägare. L.
30. Fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom ekonomiska och monetära unionen. Fi.
31. App to date. Konsumenternas rättsliga ställning när varor eller tjänster betalas via telefonräkningen, m.m. Ju.
32. Internationella avvecklingsmekanismen för FN:s brottmålstribunaler. Ju.
33. Ändringar med anledning av förordningen (EG) nr 1223/2009 om kosmetiska produkter. S.
34. Sekretess i det internationella samarbetet. Ju.
35. Behöriga företrädare för myndigheter. S.
36. Hälso- och sjukvård till personer som vistas i Sverige utan tillstånd. S.
37. Ökning av aktiekapitalet i aktiemarknadsbolag. Ju.
38. Ändringar i växtskyddslagen. L.
39. OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister. Fi.
40. Förlängd försöksverksamhet med trafiknykterhetskontrollanter i hamnar. Ju.
41. Anmälan enligt tjänstedirektivet av förslag till vissa kommunala föreskrifter. UD.
42. Förverkande av fordon vid trafikbrott. Ju.
43. Införande av regressrätt för staten i samband med bekämpning av djursmittor. L.
44. Förlängd skyddstid för musik. Ju.
45. Genomförande av EU:s direktiv om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi. Ju.

46. Avskaffande av steriliseringskrav som villkor för ändrad könstillhörighet. S.
47. Ett gränsöverskridande informationsutbyte om trafiksäkerhetsrelaterade brott.
– Genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/82/EU. N.
48. Godkännande av ett irländskt protokoll som ska fogas till EU-fördraget och EUF-fördraget. SB.
49. En mer samlad myndighetsstruktur inom folkhälsoområdet. S.
50. Marknadsföring m.m. av modersmjölksersättning och tillskottsnäring. L.
51. Erkännande och verkställighet av beslut om utvidgat förverkande inom Europeiska unionen. Ju.
52. Sveriges tillträde till Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet samt vissa frågor om kontaktförbud avseende gemensam bostad. Ju.
53. Erkännande och verkställighet av utevarodomar inom Europeiska unionen. Ju.
54. Kontroll av vissa skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition. UD.
55. Regionalt utvecklingsansvar i Jönköpings län. S.
56. Genomförande av ändringsdirektivet 2012/26/EU avseende säkerhetsövervakning av läkemedel. S.
57. Graviditetspenning till egenföretagare på grund av risker i arbetsmiljön. S.
58. EU-miljömärket. Ju.
59. Statligt stöd vid korttidsarbete – en ny åtgärd vid djupa kriser. Fi.
60. Uppföljning av rörlighetsdirektivets genomförande. Ju.

Departementsserien 2012

Systematisk förteckning

Statsrådsberedningen

Godkännande av ett irländskt protokoll som ska fogas till EU-fördraget och EUF-fördraget. [48]

Justitiedepartementet

Skadestånd för miljöfarliga sjötransporter. [14]

Överflyttning av vissa utlänningsärenden till den ordinarie migrationsprocessen samt borttagande av automatiskt uppskov vid ansökan om nåd. [17]

Europarådskonventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål. Tillträde till det andra tilläggsprotokollet. [22]

Genomförande av blåkortsdirektivet. [28]

App to date. Konsumenternas rättsliga ställning när varor eller tjänster betalas via telefonräkningen, m.m. [31]

Internationella avvecklingsmekanismen för FN:s brottmålsribunaler. [32]

Sekretess i det internationella samarbetet. [34]

Ökning av aktiekapitalet i aktiemarknadsbolag. [37]

Förlängd försöksverksamhet med trafiknykterhetskontrollanter i hamnar. [40]

Förverkande av fordon vid trafikbrott. [42]

Förlängd skyddstid för musik. [44]

Genomförande av EU:s direktiv om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi. [45]

Erkännande och verkställighet av beslut om utvidgat förverkande inom Europeiska unionen. [51]

Sveriges tillträde till Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet samt vissa frågor om kontaktförbud avseende gemensam bostad. [52]

Erkännande och verkställighet av utevarodomar inom Europeiska unionen. [53]

EU-miljömärket. [58]

Uppföljning av rörlighetsdirektivets genomförande. [60]

Utrikesdepartementet

Kroatiens anslutning till Europeiska unionen. + Bilagedel. [19]

Anmälan enligt tjänstedirektivet av förslag till vissa kommunala föreskrifter. [41]

Socialdepartementet

Specialist i allmänmedicin – en yrkeskvalifikation för läkare i allmänpraktik. [2]

Patientrörlighet i EU
förslag till ny lag. [6]

Karenstid för egenföretagare, m.m. [9]

Kontrollköp – ålderskontroll vid försäljning av folköl, tobak och receptfria läkemedel. [11]

Genomförande av ändringsdirektiv 2011/62/EU. Förhindrande av förfälskade läkemedel i den lagliga försörjningskedjan. [16]

Inspektionen för vård och omsorg – en ny effektiv tillsynsmyndighet för hälso- och sjukvård och socialtjänst. [20]

Ny myndighet för infrastrukturfrågor för vård och apotek. [21]

Jobbstimulans inom det ekonomiska biståndet m.m. [26]

Ändringar med anledning av förordningen (EG) nr 1223/2009 om kosmetiska produkter. [33]

Behöriga företrädare för myndigheter. [35]

Hälso- och sjukvård till personer som vistas i Sverige utan tillstånd. [36]

Avskaffande av steriliseringskrav som villkor för ändrad könstillhörighet. [46]

En mer samlad myndighetsstruktur inom folkhälsoområdet. [49]

Regionalt utvecklingsansvar i Jönköpings län. [55]

Genomförande av ändringsdirektivet 2012/26/EU
avseende säkerhetsövervakning av läkemedel.
[56]
Graviditetsspenning till egenföretagare på grund
av risker i arbetsmiljön. [57]

Finansdepartementet

Nya regler om prospekt. [1]
Revision i finansiella företag. [4]
Blankning [10]
Fördraget om stabilitet, samordning och styrning
inom ekonomiska och monetära unionen. [30]
OTC-derivat, centrala motparter och transaktions-
register. [39]
Statligt stöd vid korttidsarbete – en ny åtgärd vid
djupa kriser. [59]

Landsbyggsdepartementet

En gemensam inlämningsfunktion för skogs-
ägare. [29]
Ändringar i växtskyddslagen. [38]
Införande av regressrätt för staten i samband med
bekämpning av djursmittor. [43]
Marknadsföring m.m. av modersmjölksersättning
och tillskottsnäring. [50]

Miljödepartementet

Convention on nuclear safety 2012
extra ordinary meeting.
The Swedish National Report. [18]
Svenska miljömål – preciseringar av
miljökvalitetsmålen och en första uppsättning
etappmål. [23]

Näringsdepartementet

Fordonsrelaterade skulder. [7]
Bevakning ombord på svenska fartyg. [15]
Ett gränsöverskridande informationsutbyte om
trafiksäkerhetsrelaterade brott
– Genomförande av Europaparlamentets och
rådets direktiv 2011/82/EU. [47]

Kulturdepartementet

Nationell samordning av hemslöjden
– en översyn av Nämnden för hemslöjds-
frågor. [8]
En ny taltidningsverksamhet. [12]
Ny bibliotekslag. [13]

Arbetsmarknadsdepartementet

Rättssäkerhet och likabehandling i arbetslöshets-
försäkringen. [3]
Behandling av personuppgifter vid Institutet
för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk
utvärdering. [5]
Utökad målgrupp för samhällsorientering. [24]
Förstärkt skydd för arbetstagare med allmän
visstidsanställning och vikariat. [25]
Utvidgad målgrupp för etableringslagen. [27]

